

GAZDASÁGI LAPOK

13. szám

Megjelenik minden vasárnap

1907. Március 31.

Szuperfoszfát- műtrágyákat

a legolcsóbb napi árakon szállít a

„KLOTILD“ Első Magyar

Vegyipar Részvénytársaság

BUDAPEST, V., Nádor-utca 4. szám.

Szuperfoszfátot,

== Stassfurti kainitot, ==

Stassfurti kálitrágyasót

40% káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb

műtrágyafélélet

azonkívül rézgáliczot (98—99%) elismert kiténő minőségben

legolcsóbban szállít a

„HUNGARIA“ műtrágya-, kén- és vegyipar-részvénytársaság
Budapest, V., Fűrdő-utca 8. szám.

A Szegedi Kenderfonógyár Részv.-Társ. Szegeden

ajánl legjobb minőségű

manila kévekötfonalat aratógépekhez

kilogrammonként cca 360 méter hosszban, melyből a mul-
tyénben is uradalmaknak és aratógépgyártásoknak jelentékeny mennyisé-
geket szállított métermázsanként 125 korona árban bármely
szükségleti állomásra bérmentve szállítva. — Ajánl továbbá már évök
óta legjobban bevált

gőzeke - sodronykötelet

legjobb angol acélsodronyból, valamint mindennemű gazdasági kötéltart.

Tavaszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

es illag védjeggyel

belyesen alkalmazva, min- den növénynek legjobb és
legolcsóbb foszforsavas mű- legelőcsőbb trágyája. — Kivánatra szak-
munkákkal és áraján- lattal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrassy-út 49.

Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Övadjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzárval és tartalomjelzéssel van ellátva.

CLAYTON & SHUTTLEWORTHTM
Budapest, Váci-körút 88,

által a legújnyosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gözcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóherre-cséplők, tisztító-
rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók,
boronák,

sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecskavágók, répvágók, kukorica-morszólók, darálók,
őrlemalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

GYARTSUNK MÉSZHOMOKKÖVET!

A BERNHARDI-féle

sajtókkal és görgőművel

a mészhomokkövek egész új iparágá létesült.
E legegyszerűbb eljárással a legszilárdabb és leg-
olcsóbb mészhomokkövek állíthatók elő.

Nagy nyereséget nyújtó vállalat.

A Bernhardi-féle rendszer szerint nagyszérien
berendezett gyárak hazánkban is léteznek, melyek
megtekinthetők a vállalatról pontos tájékoztatást
nyújtanak. Prospektussal és mintakövekkel szolgál:

DR. BERNHARDI SOHN G. E. DRAENERT

Alapított 1854. gépgyára Alapított 1854.

EILENBURG (87), Lipce mellett.

Praktikosság a RÖCK ISTVÁN özeggel
BUDAPEST, I., Budatölti út.

Trudakozódások EILENBURGBA vagy pedig
BUDAPESTRE Intézendők.

Heucke A. Hausneindorfi gőzeke-gyár kitűnő rendszerű gőzeke-készleteit

szállítja a magyarországi vezérképviselet:

Komárom-vidéki takarékpénztár r.-t. Komáromban.

GAZDASÁGI LAPOK

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KORIMICS LÁSZLÓ 1948-ban.

VEZÉRELY: Hozzánk közel gazdaságunkba helyes árusítás.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8 "
Negyed évre	4 "

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap azonnali részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hírlételei pedig a kiadóhivatalhoz eszandók.

HIRDETESEKET

a lap kiadóhivatalába veszel. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Hírdetési mellékletet jutányos áron fogadunk el.

Telefon: 623.

TARTALOM.

Szemle. — Kr.	Lap 241
Tárcsa. Epizódok egy uradalmi írások előlöl.	242
Szakfű 1907 decemberi hírléte? — Dródy János.	243
A cseleddéngyártásról. — R. L.	245
Nóhány szó a cseleddéngyártásról. — Brigió Ferenc.	244
Az „Agraria” kunokozásáról. — T.	244
Napkorláta hazavonásom. — Székács Elemér.	245
Mi az igaz? — Mauthner Ödön.	247
A „Vasár” rópról. — Rényy Ernő.	247
Hónývánczerzés. — Szabadság, egyenlőség, vagy a halál.	248
Kérdések és feleletek.	248
Kérdés: Mit alkalmaznak a baromfiaknál fellepő „lejár” ellen? P. J. — Itgós ténen megjelése. B. A. — Mitől helyesül van az olcsó presék csatnád az állatok szorvására? R. M. — Ádázás legelő? G. Ö. — Az ismételtégya pórtétele. S. W. Feleletek: Ballaczin Imre. Legény Ödön. — A legelő példimá. — Ismételtégya P. — Dinytémára szó. — Állatállatig rigórozat? földön. V. B. — Melyik a legjobb kövekök aratóg? L. — Antál.	249
Hírke.	249
Apró százkörmények.	250
Amerika termés.	250

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felkérjük azon t. olvasóinkat, a kiknek előfizetése április hó 1-vel lejár. — hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap expedíciójában zavarok támadhassanak.

Előfizetési árak:

Egész évre	16 korona.
Fél évre	8 "
Negyed évre	4 "

A „Gazdasági Lapok” kiadóhivatala.

SZEMLE.

(Az időjárás. — Gabonárák és a vételkedv. — A pozsonyi borvásár. — Uj tengerhajózási vállalatok alapítása.)

Az időjárás úgy látszik, végre megembe- rült magát s hozzá láthatunk országsszerte a szántás-vetéshez, a melylyel annyira meg- késtünk. A szebb idő lenne minden esetre a magyar gazdák legbecsebb húsvétí aján- doka.

A hajózás megnyitával mindenki azt hitte, hogy azonnal megkezdődik a nagy gabona- forgalom, mely a vasut által megtagadott refakciák és a forgalmi zavarok miatt nagy részben szünetelt. Azonban nem így történt.

A gabonakereskedők kétségtelenül nagy

vételkedvet mutattak márczius eleje óta, azonban a gazdaközönség a dolgot meggon- dollta s az olcsó árak mellett nem dobtá készletét piacra, úgy hogy tőzsdéi körök- ben nagy volt az elkeseredés, mert még annyi készletet sem sikerült venni, a mely- lyel a kereskedők, mint arbitrázsszal tartoz- tak a malmoknak.

Ránk gazdakra nézve a jelenség minden- esetre öröndetes, kivált hosszú tél után, a midőn a gazda pénz dolgában megszokott szoruli. Vannak azonban technikai okai is a gazdák tartózkodásának, a mennyiben az orrási hó elolvadása után az utak or- szágszerte járhatlanok voltak, a hol pe- dig melegebbre fordult az időjárás s az éjszak egyenlőségi szelekkel karöltve meg- vitotta az utakat, ott a gazda nem arra gondolt, hogy gabonáját fuvarozza piacra, hanem hozzálátott azonnal a szántás-ve- téshez.

Az ezen körülményre figyelmessé lett ga- bonakereskedők nem is fognak a tavasz fo- lyamán a hetivásárok kényelmesebb beszer- zési formájával megelégedni, hanem úgy- nékeik fel fognak keresni minden legkiseb- be falut, hogy a helyszínen vásároljanak össze gabonát, mert a némileg javult árak mellett most már remélik, hogy megindul az eladási kedv is.

A budapesti malmok egyelőre, május első hetéig el vannak látva őrlési anyaggal s ma a promtáru is nehezen helyezhető el náluk s így a kereskedők mostani beszer- zése számukra csak a május második hetében meginduló szállítások fődözésére irányul.

A tengeri iránt is igen nagy a vételkedv s nem csak az ország egyes vidékein fődöz- zendők a szükségesek, hanem nagy szüksége van rá Ausztriának, a hová az idén akkora lesz a terményünkben a kivitel, a milyen már évek hosszú sora óta nem volt. A tengeri szállítása április elején fogja nagyban kezdetét venni.

A szombat esti zárlathoz képest a gabona árak három nap alatt a következőképen emelkedtek: májusi zab 14 fill., októberi zab 12 fill., májusi buza 10 fill., áprilisi és októberi buza 6 fill., tengeri 4 fill. Ellen- ben olcsóbb lett az áprilisi zab 4, az áprilisi rozs pedig 18 fillérel.

Nevezet három nap alatt a fővárosban 59.342 q buza, 8.508 q rozs, 10.830 q árpa, 5.945 q zab és 32.322 q tengeri érkezett s eluvaroztatott 24.838 q liszt és 5.145 q korpa.

Egyik legnevezetesebb gazdasági mozza- nata az elmúlt hétnek a pozsonyi borvásár volt, melyet a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete a Pozsonyi Szőlőművelők Egyesületével karöltve rendezett.

A vásáron az ország 300 bortermelője volt képviselve 650 lajtá, 50.000 hektoliter borral, mely 2.500.000 korona értéket kép- velt.

Az érdeklődés a vásár iránt nagy volt s hálfdéli kereskedők még a vásár megnyi- tása előtt nagy készleteket foglaltak le a borsos árak dacára, így például maga a pozsonyi Palugyai czég 20 vaggont lefogalt.

Külföldről és Ausztriából ellenben nem volt annyi látogatója a vásárnak, mint a mennyit vártak, a mi azonban nem azt mu- tatja, mintha a külföldiek érdeklődése nem lett volna elég nagy, mert rengeteg katalo- gus kérték, hanem onnan ered, hogy az osztrákok a magyar borvásárnak megüsi- tására, ugyanazon napokon tartották az ő borvásárukat Badenben, a melyeken a ma- gyar borvásár Pozsonyban és pedig hála Istennek, kitünő sikerrel lefolyt, úgy hogy a készlet legnagyobb része elkel, pedig a nagy megrendelések csak most, a vásár után fognak következni.

Az árakban 32 korona volt a legolcsóbb, azonban közönségesen 40—50 korona között váltakoztak s még homoki borok is 44, 46, 48 koronán kelték.

Az áremelkedést borainknál nem csak az osztrák bortörvény megszavazásának hire okozta, mert hiszen annak szentesítése ellen a legnagyobb intrika folyik a szesztermelő urak részéről, — hanem az osztrák szőlők ellyogása és az, hogy az országban már egyáltalán igen kevés eladó bor van s ha így folyik az eladás, mint a hogy mostan- ban megindult, akkor az új termésig „aus- verkauft” leszünk.

Verkauft bort adunk el ma, azt két- ségtelenül bizonyítja például azon körülmé- ny, hogy a Szőlősgazdák Országos Egye- sületének bornyilvántartásához január végén bejelentett 120.000 hektoliter borból ma nincs több az illető gazdák készletében 50.000 hektoliternél.

A jelenség minden esetre öröndetes, de talán még sem bocsátható meg az eljá- rása bizonyos kereskedelmi köröknek, hogy azért, mert a magyar bor fogytán van s magas az ára, olcsó osztrák b rotat hoznak be az országba s azokat magyar bor czégére alatt árusítják.

Gazdasági, főzelék- és virágmag

beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 31. sz.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Az önálló vámterület kérdése mind jobban előtérbe lép és nincs kiárva a lehetőség, hogy idővel be is rendezkedünk rá. Mindenesetre kívánatos tehát, hogy előkészületeket tegyünk a berendezkedésre s piacokat teremtsünk mezőgazdasági és ipari terményeink részére a világ minden zugában, nehogy egy esetleges osztrák bojkott előkészületein találgon bennünket.

A jó borknak nem igen kell czéger s prima buzának, jó szórápáknak, hamisítatlannak magyar boraink és lisztünk finomabb fajai minden esetre piacokra lennek, azonban elengedhetetlen tényezője kivitelünk sikerének az, hogy megfelelő közlekedési eszközeink legyenek e célra, a melyek föltétlenül a magyar érdekeket szolgálják s egyszerszint képviselnek is bennünket a külfölddel szemben, a hol az osztrák Lloydban, az osztrák-magyar haditengerészetben s követségeink és konzulatusainkban nagyon szerencsésenlél választottuk meg eddigi képviselőnket.

Kétféle fontos kiviteli utunk van, ezeknek egyike a Duna, másik a tenger.

A Dunán felfelé, ma már a pozsonyi átrakodóval meg van oldva a helyzet s a Magyar Folyam és Tengerhajózásban minden esetre teljesen a magyar érdekeket szolgáló vállalatot bírnak.

A Dunán lefelé a Fekete tengerig, szintén a Magyar Folyam és Tengerhajózás áll a magyar érdekek szolgálatában, azonban onnan kifelé eddig bizony az osztrák Lloyd hordta árunkat a közeli és távolabbi keletre azért, mert a Magyar Keleti Tengerhajózás az ő négy s tavaly óta öt hajójával nem bírta ott a hajózást kellő mértékben üzni sőt az osztrák Lloydot még 60.000 forint évi szubvenzióban kellett részesíteniük, hogy nagy kegyesen megengedje a magyar vállalatnak, hogy a Dunatorokolatot érinthesse s szállíthasson onnan mindent, a mit egyáltalán kap.

A Keleti Tengerhajózás ennek következtében annyira nyomorgott tíz éves fennállása óta, hogy az első hat évben osztalékot sem fizetett s voltaképeni hivatásának, hogy bennünket a Dunán át a Levantéval és a Középtengerrel összekössön, egyáltalán nem feleltethet meg.

Nemzeti kormányunk ennek tudatában van s Kossuth kereskedelmi miniszter már a múlt évben szaporította Keleti Tengerhajózás parkját egy új hajóval s a másik új hajó is nemsokára elkészül Angliában; azon-

ban ez még mind nem elég az üdvösségre, s azért most Kossuth ezen vállalatnak kibővítésén dolgozik 11 hajóra, a mely tervének keresztülvitelére éppen kapóra jött két német tengerhajózási társaság, mely tavaly vette meg a lábát a Duna torokolatában.

Ezeknek egyike a német Levante hajózási társaság, melynek feladata az, hogy egy tavaly alakult németországi bányavállalattal kapcsolatosan Kis-Ázsiából és Balkán félsziget-ről érekeket szállítson Németországba s a Dunatorokolatban tért foglaljon.

A másik német vállalat a Norddeutscher Lloyd, a melynek feladata, hogy a Középtengeren és a Dunatorokolatban vessen meg a lábát s terjeszkedjék a Suez csatornán át a kiépítendő bagdadi vasut s onnan tovább India és Kína felé.

A Duna torokolatában ma akkora a nemzetközi verseny, hogy ott tért foglalni a nélkül, hogy valamely dunai vállalattal kapcsolatban ne álljon, ma semmiféle tengerhajózási vállalatnak nem sikerülhet. Nem sikerült ez a Deutsche Donauiniennek sem, mely télen a Niluson, az év egyéb részében a Dunatorokolatban hajózott, de néhány évi kísérletezés után ki kellett onnan vonulnia.

A német Levante hajózásnak sincs ennél jobb sorsa s a Braila—Rotterdam közötti járatait semmiféle siker eddig még nem koronázta, bár szállít mindent, a mit kap. Az érekek szállítása pedig még nem vette kezdetét s így ennek a vállalatnak hajózása ma pang, bár új hajói is meg vannak már rendelve s ebben az évben elkészülnek.

A Norddeutscher Lloyd már valamivel jobban járt, mert mind a Dunába bejött, éppen kiűtött a vímháború Ausztria-Magyarország és Szerbia között s a szerb állami hajózási társaság, mely azóta Szerbia termékeit a Dunán lefelé hordja, azonnal kapcsolatba lépett a Norddeutscher Lloydal, mely berendezkedett a Braila—Genua közötti járatokra. Ugyancsak ezen járatainak köszönhető a német vállalat kapcsolatát a román állami tengerhajózással, mely Galatz—Konstantinápoly és Alexandria között tart fenn hajózást a Genua felé irányuló utasokat és árukat átadja a német Lloydnak.

Ha azonban Szerbiával sajnos egyezsége lépne, akkor a Lloydnak többé nem használna a szerb Dunagőzhajózással kötött szerződése, mert Szerbia nyerterményei

ismét csak felfelé irányulnának a Dunán, Ausztria és Magyarország felé.

Ilyen körülmények között a két német vállalat felajánlotta Kossuth Ferencnek, hogy a német Levante vonal most épülő új hat hajójával belép a Magyar Keleti Tengerhajózás keretébe s annak tőkétjét az által felméli 15 millióra, kimegy mindkét vállalat a Dunatorokolatból s a német Levante hajózási társaság a Braila—rotterdami, a Norddeutscher Lloyd pedig a Braila—genuai járatokat engedi át a kibővített magyar vállalatnak s ezenfelül átvészt tőle a világ minden tája felé magyar árut, a merre hajózást tart fenn. Ennek fejében a kormány a Keleti Tengerhajózásnak évi 1-2 millió korona szubvenziót fizet.

Ez az ajánlat minden esetre megfontolandó, mert hiszen egy oszlopár valóban az egész világot megnyitja a magyar export számára, e mellett az alapításnál csupa új, modern hajó szerepel s nem azok a régi bárkák, a melyeket tavaly e célra az osztrák Lloyd felajánlott a Fejérváry-kormányának.

Van azonban az éremnek egy másik oldala is s ez az, hogy Andrássy belügyminiszter meg a mostani Cunard és Adria járatok helyett egy új magyar tengerhajózási vállalatot szándékozik teremteni Fiume és Északamerika között is miért? miért nem? A Kossuth-féle keleti tervet nem helyesli, már pedig abban sokkal nagyobb magyar részesedés van, mint az ő általa tervezett új vállalatban lenne, a melyben 40%-kal vesz részt a Norddeutscher Lloyd, 26%-kal a Hamburg—Amerikanische Packet Action Gesellschaft, 20%-kal, vagyis három hajóval a Cunard Line, míg az Adriának és Red Star Line-nek csak 14% részesedés maradna.

Megakadályozni eddig semmiféle hajózási vállalat megalapításánál nem lehetett, hogy abban külföldi tőke ne részesedjék; de hiszen ez mit sem tesz, mert hiszen a külföldi tőkét folyton hívjuk be ipar-és bányavállalatok alapításának czéljából, pedig azokból semmi egyéb haszon nem marad az országban, mint az adó s az, a mit a magyar munkás révénünk kap, míg egy hajózási vállalat, a melyet így is úgy is szubvenzionálni kell, kizárólag magyar érdekeket szolgál, ha a kormány kellőleg biztosítja magának fölöttük a presztizsét és a magyar tőke is szaporodhat mindkét vállalat

TÁRCZA.

Epizódok egy uradalmi inrok életéből.

V.

Kapóra jött baleset.

Híres volt szigorúságáról az én öreg f. . . i tisztartóm hetedhét vármegyében, — úgy hogy a 120.000 holdnyi kiterjedésű örösi uradalom minden gazdaságában félt tisztelettel emlegették az öregot az inrok körök. Ha valakinek kifele állott a szekere rudja az uradalomból, azt csak oda dirigálták mellé és, az vagy mihamarabb megugrott, vagy ha rátermett ember volt és kibírta az öreg drákoji szigorát előlépett. Mert az igaz, hogy az öreg tisztartó bár igen szigorú, de igazságos ember volt és a ki az nő elvei szerint (?) bevált, azt bár korholta, de tőla szekerét és véleménye döntött a kegyelmes úrnál.

Szigori és rigorozus volt az öreg, első sorban önmaga, de ispány, inrok, csász vagy bé-

res iránt egyáltalán, — szigorú és kiszámíthatlan. Veszedelemes két prinzi tulajdonság egy emberben, azt inrok tapasztalásból mondatom, — de hát így volt! Az öreg már az én időmben (az inrok szájhagyomány szerint én a 79-ik inroka voltam az öregnek!) nem járt lovon, csak kocsin (értsd: bricskán), de ez mindig olyan hadi készenlétben volt a félszer alatti, hogy abba 5 percz alatt be lehetett fogni. A hátulsó ülés alatt mindig ott volt az öregnek egy szinegyörgy, ócska vastag köpönyege, mely első és hideg ellen volt használható; — az első ülés alatt ott kellett lenni éjjel-nappal felpakkolva készen egy zsakban 40 liter rostált zabnak, egy másikban tenclykules, kefe, vakaró, szijjesapó, kerék tisztító, bicsek és egy kis félkez baltának; — első és hátsó üléseknek pokrócz, hajtószár felcsatolva, ostar az ostartartóban, ugy hogy V . . . Pista, ha izent az öreg, hogy fogjon, 4—5 percz alatt a tisztartói veranda előtt kellett hogy legyen, a nap és éjjel bármely szakában. Jaj lett volna neki, ha nem így történik!?

Mi inrokok, kik rendszeren négyen-ötlen va-

lánk mellé rendelve a négyezer holdas uradalomban, bizony nem tudtuk, hogy mi az a vasárnap vagy ünnepe? A lovagló nadrág és eszímárog már úgy hozzá szoktunk, hogy ha valamelyikünk városi ruhát vett fel, alig ismertünk egymásra. Ha pedig az öreg észrevette, hogy valahová szórakozni, mulatni akarnak menni, talált annyi szafasztalans és nagyon sürgös dolgot, — irodait és külső gazdaságit egyaránt, hogy nem egy, de három nap alatt sem tudtuk elvégezni. Így tehát alternatíva előtt állottunk, — vagy megszóltunk, ha kiszimatolunk hogy az öreg másfelé megy delután, mint a hóvá mi voltunk rendelve, — vagy megvártuk türellemmel, míg maga az öreg mondta, hogy: „na! ma este elmegyünk Cs . . . ba. Minthogy pedig ez utóbbi szerencsében csak akkor volt résznök, mikor névnap, disznótör és há volt a közelben, bizony nem egyzer az előbbi választottuk, — de bármily körülményekkel és bármily árgus szemmel jártunk is el, — najdmind mindig belemert a bicskánk a vállalkozásba és akkor aztán kaptunk az öregtel olyan dörgedelme-

Magyar Czirokipar Részv.-Társaság

Sürgőnyozim:
COLONIALE.

Budapest, V. ker., Váci-körút 32. szám.

TELEFON:

Bankszámla a Magyar Kereskedelmi Részvén-Társaságnál.

85—60.

A legelőnyösebb feltételek mellett, szerződők olasz spejrczirok termeltetésre egy vagy több évre, melyre kamatmentes előleget is nyújt s mindennemű a termelésre vonatkozó utasítással készségesen szolgál. Eredeti florenzi triss termései vetőmagot a legmagasabb osztályosságú beszerzési áron bocsájt termelőknök rendelkezésére. Termelési útmutató könyvünket ingyen és bérmentve küldjük.

lathan, ha azoknak okvetlenül bekövetkező kibővítése alkalmával, az újlag kibocsátandó részvények elővételi jogát a saját részünkre tartjuk fenn.

Andrássy, tervét keresztül akarja vinni, de az alkudozást a négy említett vállalatra bizza.

Ezen vállalatnál azonban árunk kivételére és közvetlen gyors összeköttetés céljából Anglia (Southampton) érintése a new-yorki utban szükségessé válik. Palermo és Nápoly nem immens érdek, tehát azokat érinteni felesleges.

Minden esetre megelőgedésünkre szolgál mindkét akció, mert azt látjuk belőlük, hogy a nemzeti kormány feladata magaslátán áll s tengerhajózásunk fejlesztésére mindent megtesz és pedig új irányban, hogy az új vállalatok megalapítása után ne kelljen soká hajók építésére várnunk, hanem azok azonnal akcióba léphessenek. Kr.

Szakítás 1907 december 31-ikén?

Sokat fenyegetődnek most a Lajtán túl azzal, hogy ha Magyarország a hosszú tartalmu szerződésbe belemenni vonakodk, akkor legyen gazdasági különválás, de mindjárt! Azok, a kik Magyarországon politikai szempontokból itéltek meg a különválás előnyeit, ettől az íjesztéstől most nem ijednek meg, hanem tárt karokkal fogadják. A kik ellenben a gazdasági szempontokat sem hagyják figyelmen kívül, tényleg háborzongatással hallják ezeket a fenyegetéseket. Egy rögönös szakítás ugy hatna gazdasági életünkre, mint a hogyan hat a krach a börzen a papirtulajdonosokra. A gabnatermelésre ennek az azonnali különválásnak nagy hatása nem lenne, mert hiszen az új vámtarifa védő hatása, sajnos, nulla. Ellenben az állati kivétel, a bor, gyümölcs és zöldség értékesítéséhez nehéz napokat élne át. Körülbelül olyanokat mint most Szerbia átél a határzár folytán.

De van ám, az éremnek másik oldala is. Az osztrák ipar csak olyan helyzetbe kerülne, mint a minőbe mi az állati értékesítéssel, vagy redukálni kellene termelését vagy saktúra megoldani, hogy a jobb jövő reményében. S mi lenne ez a jobb jövő? Magyarország meghupulása és maga megadása kegyelemre.

Ez a számítás azonban nem egészen úgy áll, a mint az osztrákok gondolják. Az elvitathatlan, hogy a vámháboruban az osztrák ipar előnyben lenne, a mennyiben az ő gyártmá-

nyai eltarthatók és egyelőre csak kamatvesztésig forog fenn. Ellenben az állati termelésnek a mi részünkről meg van a hátránya, hogy el nem tartható értékekről van szó. Nem ok nélkül figyelmeztettük mérvadó köreinket, hogy készüljenek el erre az esetlegességre, és készítsék elő rá a közönséget is. A védpajzs ezen állapotok ellen kettő: a marhatenyésztésnek irányítása a tejgazdaság felé, és a vámkülföldön is értekesíthető vaj előállításra has helyett, és a gyapjútermelés újolagos felkarolása. A gyapjú is nemzetközi cikik levén, nem érinteti a Lajtán át vívott gazdasági háború.

Számító gazdák erre az eshetőségre gondolva, erősen szaporították fejos tehénállományukat; vagy juhokat szereztek be. Ezeket a válság csak jelentéktelenül érheti; de perze azokat, a kik gond nélkül hajták le fejüket egyik éjszakra, úgy mint a másokra, egy ily hirtelen fordulat keserves helyzetekbe sodorhatja. De Ausztria kinos helyzetbe kerülhet az élelmezése dolgában. Bécs városa nem tudjuk, hogy honnan fogja beszerezni a husszükségletét? Bécs városa ugyanis épen anny marhát fogyaszt el, a mennyit Magyarország Ausztriának szállít. A 2 millió lakossal bíró Bécs egy egész ország állati termelésének főfőleségét fogyasztja el. De ám gondoskodják magáról Bécs úgy a hogyan tud, — a Balkánról, Oroszországból, Olaszországból vagy Argentínából, azért Magyarország nem fordul föl jéjtedben. A huszizist egy két év alatt kiállja, átmegy a vajtermelésre, és segítene ekként magán, az osztrákok be fogják látni, hogy sokkal cselebrübr rájuk néve is különösen méltányos szerződésre lépni Magyarországgal, mint oly fegyverekkel küzdeni, melyeknek élük kettős és az ő husukba is belevág.

Véleményünket tehát abban foglaljuk össze, hogy nem kívánatos a hirtelen szakítás, és hogy károkot okozna, azt belátjuk, de tudatában vagyunk annak, hogy Ausztriának épen ily, sőt nagyobb károkat okozna. A különbség csak az, hogy mi a károkunk egy-két év alatt a termelés irányváltoztatásával kiveherethetjük, — de a osztrák osztrák épen sohasem fogja elfeledni a mig csak él, hogy mit veszített el könnyelműen, midőn a hirtelen szakítással va banque-ot játsza, az egész nagy magyar ipari fogyasztó piacot elvesztette.

De hiszen nem is komoly az a kiabálás oda át! Osztrák szomszédainktól tanultuk, hogy »Bange machen zählt nichts!

Ordódy Lajos.

ket, hogy két hétig is rosszul voltunk bele. Egy ilyen rosszul sikerült és szerencsétlenül kispukulált vállalkozást akarok elmondani most, melyet némileg enyhített egy kis balcs.

Gyönyörű májusi vasárnap volt; — az elmult hét 2—300 azeatoló napzsámotának kifizetését minden baj nélkül megúsztunk vasárnap délelőtti és ezt már jó előjelnek tekintve, délutána merész tervet szöztünk az én legkedvesebb irnok cimborámmal T... K... lyal — persze mély titokban. — Volt egy közeli tanyán egy igen jó barátunk K... k L... s ki körülbelül egykorn ember lévén velünk, vendéglátó házánál nagyon jól éreztük magunkat; — őt szándékoztunk délután meglátogatni. Spártai csellel fogtunk a dolog nyelbeutéséhez. Az én virágos beszédű K... cimborám a déli órákban siveletlenül a tisztartói kert alatt sétálgatva, az ott rőzsztát ápoló házi kisasszonnyal társalgásba boacsátkozott és azt igyekezett kerülo uton megtudni, hogy mi az őregnek a délutáni programja. Jó magam a tisztú istállókat inspeziálván, a hadi felszerelésű bricskán igyekeztem olyan jeleket kikémelelni, melyből a

délutáni történéndőkre, vagy még »nem történéndőkre« lehetne irnoki furfanggal következtetni. K... barátom diplomatikus eszmecseréje a ház kisasszonyával arra engedett következtetni, hogy délutánra vendéget várnak, megerősítette bennünk ezt a hitet azon körülmény, hogy az őreg nem a rendes házi ruhájában, de unnepi ruhában volt. Mi az ebédhez legkopotabb ruhánkat vittük fel és borotválatlanul vonultunk be az ebédre, nehogy valami skinézzen és kiolvassone belőlünk az őreg, mert ebben a tekintetben sördego volt.

Nagy egyhangúsággal telt el az ebéd és ennek megkörtébe után vonultunk mi irnokok rezidenciánkba és vártuk a pillanatot, hogy jönnek-e hat (?) csakugyan vendégek. Ily várokozásunk közben egyszer csak kocsis zörög... Rohanunk az ablakhoz, há! uram fia az őreg robogott el hazuról. Egy pillanat alatt elő volt szedve száraz ruha, borotva és mig az én K... cimborám megbortortálkolt, én a kordéba befogattam, magam is átöltöztem és keresztül esvén az én udvari borbélyomon, K... barátom mesteri gyors borotválásán, — mely alatt a könny nem egy-

A cseléd-törvényjavaslatról.

A cseléd-törvény-reviziónál nagylelkűen gondoskodtak arról, hogy a cselédek már akkor felizgatták, mikor mi gazdák a magas szándékokról mit sem tudtunk — itt is sok helyen megtagadták azonnal a tényleges szokolajlatot — általánosságban pedig a szegodött béreknek felemelését kellett teljesítenünk.

Talán lett volna a miniszternek más teendője is, mint az egyéni magánjogokba avatkozás?

Bülow kancellár, a ki nem kisebb ember, a német mezőgazdasági tanács lakomáján azt mondta: »Gazdasági programom továbbra is a nemzeti munka védelmére, a nemzeti termékek védelmére és a mezőgazdaság érdekeinek istapódlására irányul. Az agrárius jelzőt dicsodító jelzőnek tekintem, ha egyszer visszavonulok a nyilvános életből, úgy irják politikai sírköveimre, ez agrárius bíróimni kancellár volt. A kormányok érzik és elismerik a mezőgazdaság jelentőségét, ugyan ezt teszi a császár is, a hercegek plóini bírókán az egyik épület föllírása ez volt: »Nihil melius, nihil homini libero melius, quam agricultura.«

Igy beszél a nagy és gazdag iparállamnak más embere a mezőgazdaságról, minket mezőgazdasági koldusállamban egyedüláun megajándékoznak az új cseléd-törvények.

A mezőgazdasági tanács a kancellár jelenlétében javaslatot fogadott el, hogy Behring professzor kutatásait a kormány támogatja és hogy a tőzsdetörvény reviziója alkalmával a határidőzúlettel befilló rendelkezést nem függesztik fel.

Éléri ezt valaha ez a koldus ország bírtokossága?

A miniszter munkásházakat épít, a kis-birtokosok uszora kölcsöneinek konvertállásról hallgat, hallgat azok szövetkezeteinek előmozdításáról, szövetkezeti magtárakról, a közlekedési miniszter mindenkit gyári ipari munkássá verbuval, hanem hogy ki termeli majd ezeknek a kenyeret, arra nincs gondja; a helyigminiszter példát ad, hogy kell a szerződést meg nem tartani, kívándóllási törvényről szól a fáma, tán nem ártana a bevándóllásról is gondoskodni, mert azt nem hiszem, hogy azok a szerencsétellen nagytőmegű kívándóllók mindannyian boldog sorsba jussanak, lenne alkalmuk ezeket visszajönni, mig el nem pusztulnak, ezek legalább még lennének munkások

szek kicsordult szememből! — nem telt bele egy negyed óra, kordn tiltánk és legsebesebb járásu, Csinos nevű irnoki lö örült iramban ropított K... ek felé, — hova egy fél óra alatt meg is érkeztünk. A mi L... s barátunk nagyon szivesen fogadott és amugy is rövidre szabhatott ott tartózkodási időnk villámgyorsan telt vív poharazás között, midőn egyszer csak mint villám a felhőben égből csapott le, — illetve vágattott be az udvarra Forgó csász a tisztartói üzenettel, hogy: »az ifjú urak rögtön jöjjenek haza! Nesze! neked kirándulás. Ezt jól kispukulátuk!

Lelkünk Istennek, magunkat L... , pajtásunk barátságába ajánlva, pár peroc alatt kordéra kaptunk és lassu trappban (nehogy a kiizzasztott löert még extra kikapjunk!) ügettünk hazafelé, törvén fejuktunk úgy, hogy mit fogunk fillenteni az őregnek ha haza érünk? ... Az én eszem lassan váltott az ilyen szorult helyzetben, de K... barátom találékony agyában sok mentő eszme kikázott... Minden mentő eszme dazára »oda voltunk falustól midőn befordulván a Farkas gulyaokli álléba, a tisztartói kert-

Szivattyúk és Mérlegek

Kölniönességi gyár

GARVENSWERKE

Központi igazgatás

Bécs, 11., Handelsqual No. 130.

Városi mintaraktár: Garvens W

Bécs, 1., Schwarzenbergstr. 6.

mint voltak, ha mig azok, kiknek a szerencse kedvezett, ha visszajön is ur lesz és nem munkás.

Van a helügyminiszternek egy nagy teendője abban is, mentsen meg bennünket a vérig zsaroló községi adótól, az állam helyett viseljék ezt is 12-szeres összegre megönné, mint volt 20 évvel ezelőtt.

Miért fízetjük a magyar pótdót, miért a nyomoztató ut-és betegápolási adót, a cseléd-, cséplő-, biztositási-, káznvizsgálati-és eljárás terhes adókat, kell ezek fölé még viselnünk a cseléd-, katonaskodási-, egyházi-, iskoláztatási-, gyógytattási adóját is egész családja helyett?

Győr megye, márczius hó 29. R. L.

Néhány szó a cselédkérdéshez.

Azon nézetből kiindulva, hogy a napirenden levő cseléd és munkás mizeriák csak akkor nyerhetnek helyes megoldást, ha a hivatottak minél nagyobb száma a tekintetben nyilvánosságra hozza nézeteit és tapasztalatait, én is 37 évi gazdálkodói pályámon szerzett tapasztalataimot óhajtom leírni.

Kezdem a cselédek javadalmazásán, melyet nem lehet sablonszerűleg kiszámni, mivel itt a helyi viszonyok is nagy szerepet játszanak.

Ha egy gazdaságban állandóan van keresete a cseléd gyermekeinek, különösen télen, vagy közel van a gazdaság egy városhoz, hol eladhatók baromfi és kert. termények után a cseléd jövedelméhez járhat, viszont házszükségletét az első kézből szeresheti be, nagyban hozzátjárul ahhoz, hogy a cseléd esetleg kevesebb illetményel is kijöjjön. Ott pedig, hol a marhatartás életbe van léptetve, nagy előny a cseléd részére, melyet pénzért megváltani nem is lehetne s én azon a vélemény vagyok, hogy a hol csak a helyi viszonyok megengedik egy pár drb marhát és sertés tartását kell engedélyezni a cselédnek. Ez ez a gazda érdekében is áll, mert sokkal megbízhatóbb cseléd az, kinek van valami értéktárgya, mint a teljesen vagyon-talan, kitől alkalomadtán nem lehet az okozott kártérítést megszerezni. Sokkal helytállóbb az a cseléd, kinek jóságja van, mint az olyan, kinek rajtaválóján kívül egyebe nincs.

Az ilyen cseléd aztán nem igen törődik azzal, hogy kenyerádója általa kárt szenved-e? Az ő durva bánásmódjával az áll-

tok és rábizott értéktárgyakkal szemben. Ezenkívül a cseléd marhatrójára sem megvéendő valami.

Hozzá teszem még, hogy tudvalevő dolog az, hogy nagy a különbség az elégedett, a helyet szerető cseléd és az elégedetlen cseléd közt. Es ezen elégedettséget egyéni rendes viszonyokat feltételezve, csakis a marhatartás adja meg a cselédnek, mint pénzel megváltani, a mint már említet, nem lehet.

A cselédek javadalmazásához tartozik az ingyen orvos és gyógyszer is, a mi tagadhatatlanul humánus jótétemény, a kenyerádó részéről, de sajnos, nagy visszaélés történik vele, mert sok esetben betegség ürügye alatt a cseléd nem jön ki a dologra, némelyik kér orvost, az orvos ki lesz hozva télviz idején, borzasztó utban, megvizsgálja a betegét, de nem tud semmit sem konstátálni, mivel láz nincs s így el kell hinnie, ha a cseléd azt mondja fájt a derekam, lábam, karom, nincs étvágyam stb., mi marad más hátra, mint gyógyszert rendelni, mely gyógyszer aztán a legtöbb esetben a szabadba vándorol, kivált a belső használatra rendelték, de a beteg 2-3 napi heverés után mint egészséges ki jön a dologra. Az, a ki orvost nem kér, szinte meggyógyul pár nap alatt, s ennél még az az előny, hogy az orvos ki- és bevitelle, valamint a gyógyszernek meg lettek spórolva és még az a számtalan recept is, melyet az orvosnak írni kell, ha a cselédasszonyok és gyermekek körülveszik, bármi csekélységért orvos-ságot kérnek, melyért aztán egy része nem is jelentkezik napokig. Persze ilyen esetben aztán a gyógyszer sorsa tudni való.

Ez egy 1500-2000 holdas gazdaságban sokra megy, nem csak a patika, hanem a sok fuvar is. Ezen tehát változtatni azon gazdaságok részére, hol nincs helyben az orvos, azt hiszem szükséges volna. Es pedig egyszerűen úgy, hogy a cseléd fizesse a gyógyszer felét, mely esetben nem fog a kenyerádó a simulások miatt sok száz koronát kidobni.

Mert az igazán betegeknek mind a mellött megteríthetné a gyógyszernek árát a birtokos. Gazdaságom két falu közt van, az orvos azt állítja, hogy a két faluba egész éven át nem megy annyiszor, mint ide a pusztába egy hónap alatt. Persze sem kicsi, sem orvos stb. nem kerül semmibe.

A mi a cselédek lakását illeti, tökéletesen osztom Riedl Ferencz ur nézetét, két család

lakkjé egy szobában, sem több sem kevesebb.

A cselédváltás ideje április 1-én legyen. Ilyenkor a tavaszi vetés fogytán van, a tengerit vetni még kora. A fogatok legjobban nélkülözhetők; ilyenkor van a cselédnek legkevesebb szállítani valója, az idő is enyhe szokott lenni.

A nyári szakmányosokkát illetőleg csak az a kívánalmam volna, hogy a hatóság tartassa meg velük a kötött szerződést és akkor mi boldogulni fogunk.

De olyan eljárás mellett, mint gazdaságban történt, hogy a négy havi munkáru szerződött emberek munkaközben ott hagyva a réten a szekerüket, beállítottak hozzám délután 2 órakor azzal a kijelentéssel, hogy ha fizetek napokint 3 koronát maradnak, különben nem, midőn előhozhat, hogy hisz ők nem mint napszámokosok lettek fel-fogadva, hanem havibéresek 4 hóra, miből már egyet ki is töltötték, nem használt, ők hagytak, szekerem üresen jöttek haza a rétről.

Feljelentem őket a járásbírósnáknál, azt a végzet kaptam, hogy minden munkás kért-het mentől nagyobb bért s mikor a kiadkudott bér szerződésiglet be lett mutatva, akkor sem történt semmi. A hatóságoknak ilyen eljárásával szemben nem lehet existálni, hol maradt itt a szerződő felek egyenjogúsága, a jog védelme és támasza a törvényben? De elég a mizeriákból egyelőre!

Pusztá-Aladár, 1907. márczius 24-én.

Brigits Ferencz

uradalmi kasznár.

Az „Agraria“ kukoricaszárító-gép a Tattersallban.

A tenyészállatvásár gépkijelöltésaink piéce de resistance-a volt az Ásványi szabadalmat képező »Agraria« tőp-gép. A járó kerekre szerelt önálló gép, 6 lóerjű gözgéppel hajtva, szorgalmasan szaggatja a kukorica szárít, a mely kazalban volt melléje hordva. A szétszaggatás most már tökéletes, az etetés pedig veszélytelen, mert mint a zsecskavágásnál, oldalt történik. A nagyszámú közönség saját szemével láthatta a munka minőségét és megítélhette azt is, hogy nem tuizás a naponkint 3-400 mm. munkaeredmény, a melyet a mult campagneban egyes birtokosknál felmutattak. A gép munkájáról fényképfelvételek történtek, s így abban a helyzetben vagyunk, hogy azl képbén is bemutatathajuk.

ben sétálgatva megpillantottuk az »öregét«. Mentő eszme ide, mentő eszme oda . . . de igen meg voltunk illeődve és talán a mi Csinosunk is megérezte gazdái trémáját, mert a nyomból egyszer csak jobbra kivág és egy ott heverő téglá csomóra futván a jobb kerék, az amugy is könnyen billenő rugos kordé felborult és gyönyörű ivben repültünk ki a tisztartói kert lécz kerítése mellé a gyepre mindketten. — K. . . . barátom alul, én meg reá. A következő pillanatban a Csinos örült szügáldással vágatott a major felé szétszakgatva hámat, ösztörtörve kordét. Jó magam erősen drukkoltam a ló és kordé miatt, meg még arra is gondoltam, hátha valami baja esett az én czimborámnak, kire ráestem. Nagy ijedségen és zavarban voltam, de az én K. . . .

barátomat nem hagyta el lélekjelenléte, mert feltápaszkodás közben sugja nekem: »Na! ez kapóra jött! fogjál karod, én nagy bizogve sántikálók rád támaszkodva hazáig, hadd lássa az öreg, hogy kimerjult a lábam.« Szót télt követelt. — a mintegy puszkalövésnyire fekvő irnok lakásig oly művészi szakértelemmel vonszolta lábát az én pajtásom, hogy a kerítéshez gyült vendégcsereg általános részvétel kísérelte. Ennek »a kapóra jött baleset-nek köszönhattuk, hogy az öreg mindjárt melegében le nem szidott mindkettőnket. K. . . . barátom »épe« lábát két napig borogatták jéggel, melynek elteltével azér megkaptuk a magunk villó járandóságát.

Hanem hátt fiatalság bolondság; a lehető legközelebbi alkalommal azért megint szök-

tünke az én K. . . . barátommal lóhóton és szerencsésében, dudolgatva magunkban: »A szókés, párosan. . . .!«

Megtudtuk később, hogy az »öreg« csakugyan kinezték belőlünk, hogy valahová készülünk, — talán a nagy pongyolász volt feltűnő neki, — mert a befogatással és elkoocszással csak jégre akart minket vinni; — csak az első majorig ment, ott megnézte az ökröket és azonnal visszafordulván az ifju urakat hivatta. . . . Egy-kettőre megtudta merre mentünk ki a majorból és így rögtön tisztában volt vele, hogy hol vagyunk és így zavarta lóhalálba utánunk a lovas csözt.

Illyen kiszámíthatlan volt a mi öreg tisztartónk. . . . y . . . s

Gazdasági olajipar és Terményáru értékesítő vállalat

BUDAPEST, VIII. ker., Üllői-út 16^a szám.

Szállít mindenféle olajokat és kenőanyagokat gazdasági és gyári célokra hamisítatlan minőségben, melyek ára a belértéknek megfelel.

Az olajok a m. kir. országos vegykísérleti állomásnál lesznek vegyelemzve. Szállítás franko.

Sürgönyom: **GAZDÁBARU.**
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gazdasági termények értékesítésére külön osztály.
Árajánlatok postafordultával elintéztetnek.

Napkurás buzavetőmag.

Jól tudjuk mindnyájan, mily csapás reánk, gazdákra a gabonarozsda. Legszebb vetéseink ma még üde, zöld színben pompáznak, holnap reggel ködöt kapunk s holnapután, ha a gabonákban járálunk, piros lesz a csizmánk a rozsdá spórától.

Azután megindul a reménykedés: »csak hirtelen vakmeleg ne jöjjön az éres napjaink, akkor még kilábolunk!»

Elérkezik az aratás, vakmeleggel, vagy a náikül, nagyobb csalódással, vagy csékelybe.

Így jártunk mi is, temesi gazdák, az elmúlt esztendőben. Az 1905. év ősze jól esős volt, úgy hogy a buza későn került a földre, a kedvező tavasz! buza fejlődésre osztozta a buzákat.

Jöttek azután a reggeli ködök, jött a június 24-iki felhőszakadásszerű zápor, mely a már amúgy is rozsdás buzákat lefektette, jött a július 8-iki scirocco, melyet délből néhány óraenyedre a szélesend váltott fel s a késői buzák, melyekből 7-en még jó termést várhattunk, összeaszta akár a kőménymag.

A korábban vetett s korábban aratott buzák még megadták a kis kőzép-termet, bár a rozsdá következtében gyenge volt a minőség, a későiekből ocsu lett.

Nincs alföldi gazda, ki hasonló, vagy még ennél nagyobb rozsdakárról ne számolhatna be, az alacsony, mesterségesen lenyomott árak, a magas, nem kevesebb mesterséggel felszokott munkabérek csak fokozzák a buza-termelés sikertelenségét, mégis nekünk buza-termelésre utalt gazdáknak legnagyobb ellenségünk a rozsdá marad, nem lévén ez idő szerint fegyver kezünkben, melyet az állandóan kísérő veszedelmet hathatós módon mérsékelhetnénk.

Hogy a megdőlés mérséklésével a rozsdák asztható, az bizonyos, tehát már első pillanatra is helyesnek látszik, ha erősebb, nagyobb megerhelést kibíró szalma előállítására irányul törekvésünk. De ha keressük, melyik vidéken terem a legértékesebb sikerl bíró buza, úgy azt találjuk, hogy ott, ahol a szalma megdőlésre leghajlandóbb; vagyis ha erős szalma előállításán dolgozunk, nincs kizárva, hogy engedni leszünk

kénytelenek a sikértartalom, illetve sikerminőség tekintetében.

Hogy a rozsdakalmitással szemben sikerrel vehessük fel a küzdelmet, sokkal közelebről kellene magát a betegséget ismerünk, mint a hogyan azt ma ismerjük.

Jóllehet, különösen az utóbbi években sok értékes megfigyeléssel világotították meg mycológusaink a rozsdakérdést, melyjében véve még sem tudunk egyebet, mint hogy a betegségnél három stádiuma van, recte három stádiuma ismeretes: az acidium, uredó s telento.

Söt napnál fényesebben be van bizonyítva, hogy ha a »Asprerifoliaceae« növénycsaláddhoz tartozó gyomokon jelentkező acidium spórát átvisszük a buza szárazsúi és kalászára, úgy ezek ott létrehozzák a betegség uredó alakját, a vörös rozsdát, de

Pár év óta a mykoplasma elméletéről beszélnek a szaklapok, megvalom, mint gyakorlati gazda arról behatóbb tájékozódást nem szerezhettem s ha a rövid közleményekből nyert értesüléseket helyesen értelmezem, arról volna a szó, hogy a buzaszemben göröcsői vizsgálatok után kimutathatók egyes gombaszzerű képződmények, melyek nem lehetetlen, szoros kapcsolatban állanak a rozsdabetegséggel, képezvén annak esetleg egy oly, eddig még nem ismert alakját, mely kedvező tenyészfeltételek esetén képes az acidium-stádium átugrásával egyenesen uredót, vörösrzsdát létrehozni.

Hogy ezen elmélettel mily stádiumban van mai napon a tudomány, arról nincs értesülésem, de mint gyakorlati gazda, kinek elég baja volt már a rozsdával, ezen elméletet elfogadhatóbbnak tartom az acidium-spórát által történő fertőzés teóriájánál, mert a praxisban lett még figyelmeseket inkább megerősíti azt, mint utóbbi elmélet.

Ha ezen elméletet elfogadjuk, úgy azon impressiót nyerjük, hogy a rozsdá fellépésének s kártevő elterjedésének oka első sorban is a *vetőmagban* keresendő.

Kézen fekvő dolga, hogy tuberkulózis tenyészállatoktól származó utódok, ha nem is öröklik feltétlenül a szülők betegségét, de a hajlam megvan bennök, valamint feltalálhatók bennök a tuberkulák is, melyek azonban romboló hatásukat csak akkor fejtik ki, ha a szervezet a betegség fellépésére alkalmas körülmények közé kerül.

Már pedig az egész szerves világ, a mint hogy közös őstől, az összejtől nyerte eredetét, az összes élő lények, állatok, növények s maga a Homo sapiens is, bármily távol álljanak egymástól szervezetük, életfeltételeik tekintetében, mégis elmondhatjuk, hogy az egész organikus világ egyetlen, egységes vezérgondolat alakján épült fel, tehát a gümőkóros állat példáját bátran alkalmazhatjuk a rozsdabeteg buza-növényre, vagyis valószínű, hogy a rozsdás növény magjából kelt utódban a rozsdabetegség iránti hajlam nagyobb, mint abban, mely egészséges elődtől származik, tehát feltételezve a mycoplasma elmélet helyes voltát, a rozsdás növényről származó magból kelt buza már magában hordja a baj csirát s csupán a

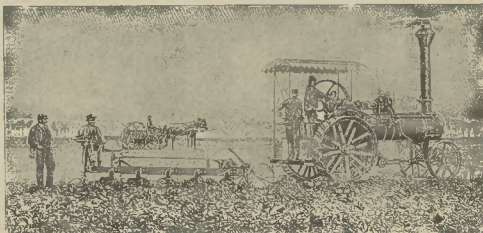

48-ik ábra. Az »Agraria« kukorica szártépő működésben a tenyészállatvásár alkalmával.

hogy egy 100 holdas buza-táblán, feltételezzük azon s annak közvetlen környezetén a rendszerl nagyobb mennyiségű *Lithospermum*, *Achusa*, *Echium* s más egyéb érdeslevelű, megrakva acidiumokkal, egy reggeli köd után, márcól holnapra képes legyen az uredó annyira elszaporodni a tábla minden részében, hogy már messziről elárulja a vetés beteges színe a bajt; alig hihető, hogy egyedül az acidium spórát utján jött létre a fertőzés.

Nem oszálkodom cseppet sem egy volt parasztagda szomszédom megjegyzésén, a midőn magyarazván népies módorban neki a rozsdá fejlődését azt válaszolta: »nem magról nő a rozsdá, az időjárás szüli azt uram!»

UJ! Egységrendszerű gőzszántás UJ!
(egy élt fogó 7 vasutokéval).
Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciák: (ugyanott állandóan üzembn)

Gróf Caenonica Endre szombolyai uradalma,
Féjerváry Géza, es. kir. kamarás, nagybirtokos, Nagykeszi, Komárommegye.
Dreher-uradalom, Václ, Fehérmegye.
Gróf Vignyázó Sándor uradalma Pusztá-Mikla, Pestmegye.
Bárá Solyomossy Jenő kisterenési uradalma,
Komárommegyei Gazdasági Egyesület, Komárom, stb. stb.

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár
R.-T.

Budapest, VI. ker., Váci-ut 9.

külső körülményektől, az alkalmas időjárás-tól függ a baj hirtelen kitörése, addig az egészséges törzsből származó utód a roszdát nem leheletlen, csak akkor kapja meg, ha aecidium spórával, vagy az érblíh belástele növény üredőjével infóziáltatik.

Ha tehát eddigi okoskodásunk logikus, úgy a rozsdabetegség leküzdése tekintetében az alkalmas vetőmagra kellene első sorban is súlyt helyeznünk.

Ha a vadon tenyésző növényeket tekintjük, azt találjuk, hogy ezek kevésbé szenvednek gombaparasitáktól, mint kulturnövényeink s ha szenvednek is, úgy nagy a valószínűség, hogy a beteg utódal, melyek esetleg a betegség iránti hajlamot örökölték, a létért való küzdelemben az egészséges egyedek utódaival a versenyt nem bírják ki s elpusztulnak. Nem így áll a dolog kulturnövényeinknél.

Bár tekintettel vagyunk arra, hogy a legsúlyosabb, legérettebb, legegészségesebb búzát használjuk vetésre, ezen legjobbnak hitt vetőmag legnagyobb valószínűség szerint magában hurozolja a rozsdabetegség csíráit, vagy az az iránti hajlamot, mert mindenesetre oly tenyésztésből származott, mely például a legutóbbi években is többször szenvedett rozsdakárt.

Csakugy mint a hollandi tehenészetekben az egyoldalú tenyésztés, istállózás következtében elhatárolódott a gyöngykór s az ez iránti hajlam, úgy hogy a tenyésztők kénytelenek voltak állományuk fenntartásában a tenyész kiválasztásánál nem csupán a tejszámot, hanem elsősorban az egészséges testalkatuk s egységes származást honorálni s visszatérni az állatok természetének megfelelőbb természetesebb tartásához, ugyanezen irányelveket kell a magtenyésztésnél is követnünk, ha a fajtajellegű jegezedett rozsdabetegség iránti hajlamot méréseinknőbajtjuk.

A kulturnövényeket ugyanis a művelés folytán igényesebbekké tettük, ellenálló képességüktől megfosztottuk, minthogy a tenyész kiválasztásánál egyedül a bőtermőség előmozdítására törekedtünk.

A vadon élő növények tenyészését megfigyelve azt találjuk hogy ezek igyekeznek mintegy ösztönszerűleg minél több magot hozni fajuk fenntartására, a mag érése legnagyobbobbrész a nyári hónapokra esik, tehát a száraz időre, a mag néha hónapokig fekszik a

GAZDASÁGI LAPOK

szik a nagy sugarainak, több fagnak kitéve, legfeljebb a szél boronál reá néhány porzemet s bár a magvaknak rendszerint aránylag csekély hányada jut oly körülmények közé, hogy fajának fenntartójával szolgáln, de ezek, mint természetes tenyészésből származó egyedek, kétségtelenül edzettebbek a betegségekkel szemben kulturnövényeinknél.

A mesterséges tenyésztésnél a jövedelmezőség szem előtti tartásával a természetes tenyészés eshetőségeit kiküszöbölendő, egészen másként járunk el.

A búzát már midőn learatjuk akként rakjuk keresztbe, utóbb asztagra, hogy a kalász legkevesebb legyen a napnak s esőnek kitéve, azután a magtárba kerül, onnan a gondosan előkészített földbe oly mélységre, melynél a legtöbb mag kicsirázása

mentesítették, mely esetben csupán az aecidium spórák utján történő fertőzés lehetősége maradna fenn, mi valószínűleg nem oly intenzív veszedelem.

Beismerem, hogy ezen feltévelem hypothesisik halmazza s így szerénytelenség volna tőlem, ha a kezdet kezdetén pozitív eredményt várnék ezen ideától, de okoskodásom logikus voltát legkevesebbé vonták kétségbe azon szakfértaik, kikkel ezen kérdésben eszmét cserélni alkalmam volt. Ép ők ösztönöztek arra, hogy a kísérletet megkezdjem, mi végből az elmúlt nyáron 150 liter rozsdás gabonától származó búzát 6 héten keresztül ponyván vékonyan elterítve a nap sugarainak tettem ki s egy nagyobb, buzával bevendőt táblán 1 holdat kihatoltam s ebbe vettem el a *"napkúrás"* búzát, közvetlen a szokásos magot mellé.^{*)}

Bár csiráztatási próbát nem tettem ezen búzából, nem vettem észre, hogy a csiraképességnek a 6 heti napfürdőzés ártott volna.

Hogy lesz e a kísérletnek eredménye, nagy kérdés, a valószínűség keves, de az abszolút lehetetlenség ki van zárva s így méltán kérdezheti az olvasó, mi a célja közleményemnek, vagy pedig miért nem várom be az aratást?

Célom csupán az, hogy felhívjam szakembereink figyelmét ezen kérdésre, tegyenek, ha érdemesnek tartják ily irányú kísérleteket ök, kiknek szak tudás és egyéb oly eszközök állanak rendelkezésükre, mely tudás és eszközökkel a gyakorlati gazda nem rendelkezhetik.

Lehetséges, hogy a napsugárak egyáltalán, vagy az eszközlő alkalmazási mód mellett nem hozzák meg a kellő sikert s talán majdan az ultraviolet s nem tudom mi néven nevezendő sugarakkal fogjuk a búzát az öröklött rozsdától mentesíteni; részéről megfizetve fogom magamat érzeni, ha a hivatott szakfértaik érdemesnek tartandják kutatásaikat jelzett irányban is kiterjesztent.*)

Székács Elemér.

*) Székács Elemér urat arra kérjük, hogy a napsugárak csávázással kísérletét folytatni sziveskedjék. Már Leibach Antal urnak a jeles békési gazdának észleletét is megerősítenek bennünket e hitben, hogy a rozsdabetegség forrása a vetőmagban kell hogy legyen és hogy a gombára nézve kedvező vagy kedvezőtlen időjárás határoz a rozsdafelépés mértékére nézve. A napsugár fertőtlenítő erejében bízhatunk. A gondolat tehát jó. Am igazolja azt a gondos gyakorlati kísérletezés. Szerk.

49-ik ábra. Az „Agraria” kukorica szártépi működésében a tenyészültetvítés alkalmával.

hiztosítva van, vagyis a leggondosabb elbánásban részesítve a magot s a fiatal növényt, mi sem természetesebb, hogy annak a növénybetegségekkel szemben való ellenálló képessége generációk folyamán mindinkább csökken.

Ismerve a napsugárak bakteriumölő tulajdonságát, ismerve azon tény, hogy a gombaparasiták a szárazságot és napfényt nem kedvelik s rendszerint a levelek alsó lapján, tehát árnyékos oldalán szoktak a spórák fellépni; — régen gondolkodom azon, hogy ha a rozsdá csiráival tényleg már a vetőmag volna fertőzve, nem volna-e tanácsos a vetőmagot hosszabb időn keresztül intenzív fénynek, legegyszerűbben a napfénynek kiténni, hogy ezáltal a rozsdának a magban sejtett csirái tönkretéessenek s így a fiatal növény az öröklött betegségtől

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

Mi az igaz?

(Felelet az impregnált répamag ügyében.)

A sikeres fejlődésnek, s általában az erőkoncentrációnak az a sajátsága, de e mellett közsímet folyamata van, hogy a hiedelmét valóra kell váltani a bekövetkezés tényeknek. Az élet minden vonatkozásában sarkigazság ez, de egyenesen irányú az üzleti életben, a midőn a bizalmat elnézést nem ismerő anyagi érdekek szabják meg. Ez esetben tehát korántsem hangzatos írázások, hanem az ígéretek tényleges beváltása alapján lehet sikereket elérni.

A magyar gazdaságszervezés valószínűleg igazat ad nekem abban, hogy alig van még egy olyan népes természetű üzlet, mint a magkereskedelem. Ennek szoliditásától, teljes megbízhatóságától, szóval az áru eladásának alkalmával tett ígért tényleges beváltásától íggy igen gyakran a gazda egész évi keresete. Itt nem okozhat senki. Félre lehet őt vezetni egyszerű, sőt — talán — másodszor is. Harmadszorra már nincs olyan hatalom, mely rábírja a gazdát, olyan czég vagy kereskedőház igénybevételére, a hol a vásároló vetőmag igért, tehát jogosan fel is tételezett tulajdonságaiban megvalósult.

Czégem 33 év óta áll fenn. A végtelenül szerény kezdetből nemcsak hazánk, hanem a kontinensnek is egyik legnagyobb arányú kereskedőházává fejlődött. A beföldön és a külföldön czégemhez évtizedek óta ragaszkodó és híu vetőközönségem van. Oka ennek — az üzlettechnikai körülményektől eltekintve — ép oly egyszerű, mint természetes: a lefolyt évtizedek alatt soha olyan ígérten nem bocsátottam árut forgalomba, a mely a vetőközönség felkeltett várakozását ki nem elégítette volna. Ne vételessék szerénytelenségnek, mert talán jogosult büszkeséggel említhetem fel, hogy igen sokszor jelentékeny értékű magmennyiséget semmisítetttem meg, vagy kúszóbbított ki üzletemből nyomban, a mint csak a legelső panasz jogosultságáról meggyőződtem, mert mindenkor az abszolút megbízhatóságot tekintettem czégem legszilárdabb fundamentumának.

Előre kellett mindent bocsátanom, mert a legutóbbi időben egy ép oly meglepő, mint indokolatlan támadás ért. Nem személyben. Ehhez kevésbé bátrák, mint inkább óvatossak voltak azok, a kik a karavardást mesterségesen ismencsáták. A támadás anyaga a czégem által 14 év óta fokozódó sikerrel forgalomba hozott impregnált répamag; a támadás — mint a mennyire a dolgok állásából kitűnik — a Mezőgazdák Szövetkezetének üzletvezetésétől indult ki. Ez a szövetkezet legutolsó hivatalos lapjában jelent meg, s az ÖMGE. növénytermesztési szakosztályában márczius hó 9-én lefolyt vitának bravuroz elferdítésében csuesodott ki. Azon az ülésen Rázsó Imre tanár ur felolvasást tartott az impregnált répamag használhatóságáról s nem ugyan tudományos buvárlatai, vagy saját kísérletei, hanem egy beismerése szerint is hiányos 10 év előtti próba, továbbá egyszerűen feltételesek alapján mondott véleményét. Az impregnálást persze nem merte teljesen értéktelennek mondani, hát egyszerűen megkerült a kérdést s röviden kijelentette, hogy annak előnye nincs ezen arányban az árkülönbözettel.

Hát erre valóban nincs szükségem nekem

nyilatkozní. Nyilatkoztak a gazdák ezrei, a kik a gyakorlatban tapasztalták ki az impregnált répamag rendkívüli előnyeit. Ha tehát az ügyet mégis szóvá tesszem, ebben engem a gazdaságszervezés iránti vregardé vezet, mert hiszen közsímet rigorozus üzleti elveim eddig is mentesítettek engem azon kellemetlen feladat alól, hogy egyes konkurrens vállalatok áskálódásaira reagáljak.

Végtelenül sajnálom, hogy éppen egy altruistikusnak mondott gazdaságszervezési szervezettel kerülök most szembe, de viszont — ismétlem — az ügy iránt rendkívül érdeklődő gazdaságszervezés ellen követhetők el helyrehozhatlan vétkek, ha ezuttal is hallgatással mellőzném a támadás némely részleteinek megvilágítását s egyben az erendendő ok feltárását.

Természetesen ezem ágában sincs az említett lap méltatlan, sőt igen szennyes írásmorodát követni, még kevésbé a szót szaporítani. Egyszerűen néhány frappáns tényre utalok.

Mint említettem, az impregnált répamagot 11 év előtt hoztam forgalomba, mert felismertem annak nagy jelentőségét mezőgazdasági termelésünkben. E 11 év alatt sem Rázsó ur, sem a Mezőgazdák szövetkezetének üzletvezetése részéről nem hogy panasz, de egy hang se hallatszott, ellenben a forgalom állandóan növekedett. Bizonyára nem azért, mert Rázsó urnak van igazsa. Sőt, hogy mennyire nincs igazsa, legelősebben kiváló szak tudásunk — ezt talán Rázsó ur is szíves lesz koncedálni — Linhard György, a magyaróvári növényélel- és kortami állomás vezetőjének következő nyilatkozatából kitűnik:

Répamag impregnálása. A Jaensch et Comp. quédinburgi czég által már évek óta forgalomba hozott impregnált répamag, a melynek elárusításával hazánkban Mauthner Odón budapesti czég foglalkozik, már hosszú idő óta jó hírnévkor érdemelt főleg azért, hogy e mag gyorsan és egyenletesen kel ki. A gyors hálás kővetkezőben a fiatal repánövények gyorsabban és erőteljesebben fejlődének, a minek folytán többnyire kevesebbet szenvednek a gyökérkéklyétől és a földi bálkától. Emé előny különösen akkor szembeszökő, ha az időjárás, avagy a talaj elégtelen nedvesség-tartalmá kevésbé kedvező a vetés gyors fejlődésére. Ez oly elvitathatlan tény, a melyet tagadni nem lehet.

A Jaensch-féle impregnálási eljárás abban áll, hogy a répamagot kénessával és klórzával kezelik és azután szárítják. Az impregnálás folytán a répamagoly külsején tapadó és a külső burokrés belsejében levő káros élősködők (Phoma, bakteriumok stb.) csrá elpusztulnak s a mag csrázási erője növekszik, a mihé az impregnálást követő szárítás is nagymértékben hozzájárul.

Ez a nyilatkozat, melylyel Kerpely Kálmán urnak a szakülésen elhangzott véleménye is nagyrészt egyezik, a Köztelek f. évi február hó 27-ik számában jelent meg. És alig egy hétre, vagyis márczius 9-én, tízenegy esztendő hallgatás után előáll Rázsó ur s hazánk legkiválóbb szaktekinélveivel és legelőkelőbb gazdáink személyes tapasztalataival szembe helyezkedve folytatja a nyáron megkezdett támadást. Tudományos meggyőződés, vagy — mint ő maga mondja — a gazdák érdeke okozta-e ezen állásfoglalást, nem tudom, nem kutatom. E helyett azonban konstatálom kell azt a rideténynt, hogy Rázsó ur feljegyzés diadalittasán fogadta a Mezőgazdák Szövetkezetének üzletvezetése. Erre a nagy öröme pedig igen alapos, sőt mélyreható oka volt a szövetkezet üzletvezet-

tőségének hiszen éppen akkor, márczius 9-ike körül hangozt tetőpontjára a répamag eladásának idénye. Fruktifikálás szempontjából tehát nagyon actualis időpontban szólalt meg ezuttal 11 évi hallgatás után Rázsó ur. Ez irányban tartom kötelességemnek kellően tájékozottani a gazdaközönséget, fellüntvetvén a valódi rugót, mely a szövetkezet üzletvezetését az impregnált répamag ellen indított hajszában mozgatja. A dolg lényege nevezetesen a következőkben áll:

A Dippe-féle répamagot nálunk kizárólag a Mezőgazdák Szövetkezetének üzletvezetése forszirozta, annyira, hogy az én veöm is kérdézősködni és érdeklődni kezdtek ezen származású répamag iránt. Erre — nagyon természetesen — kötelességem tartottam ezt beszerezni, illetve árjegyzékembe beiktatni, s meggyőkesedett üzleti elveimhez képest azt bár polgári, de tisztességes hasznallal jegyeztem. És hogy a gazdaközönség tájékozva legyen, valjon mit nevezek én tisztas polgári hasznallal, megjegyzem nyomban, hogy vaggonj az az 100 mmt 335 K hasznallal hoztam forgalomba. Hiszem, hogy ezt nem tartja soknak a gazdaközönség.

A Mezőgazdák Szövetkezetének üzletvezetése persze, a mint értesült az árjegyzékemben jegyzett árákról, módfelett felháborodott az én érdekeltekt jegyzésem s nyomban távirattal feljelentette czégemet a Dippe-czégnek, hogy a töle származó répamagot árjegyzékemben harmadik helyre tettem és potyáron vesztegetem. Elvőrdja az erélyes orvoslást!

A gazdák érdekeinek istápolására alakult szövetkezet üzletvezetése tehát egyenesen arra akarta rászorítani a Dippe-czéget, hogy ne oly alacsony árákon számítsam a Dippe-féle répamagot. Alig szükséges hangsúlyoznom, hogy e határozottan furcsa intervenczióknak nem volt és nem is lesz eredménye, mert engem üzleti elveimben nem a szövetkezet üzletvezetése által áhított nagyobb nyereség biztosítása, hanem egyes-egyedül a gazdaközönség érdekeinek minél tökéletesebb kielégítése vezér.

Elhiszem, hogy a szövetkezet üzletvezetésének fellogásával ez a vezérltem sehogys egyezik, a mint hogy ezen feljelentés miatt már a mult évben ki is léptem a szövetkezetből. A szövetkezet vezetőségének magatartása, vagyis inkább haragja tehát könnyen érthető. Azt azonban sem én, sem a gazdaközönség nem lesz hajlandó megérteni és akceptálni, hogy tisztas üzleti verseny helyett elavult szaktelemények előránccigálásával lehessen eredményt elérni.

Tisztelem, becsülöm mindenkinek a haladásra vagyó törekvését. De hogy a konkurrens törekvés az én czégem tisztas palástjával igyekeztek esetleges hiányait eltakarni: az ellen már határozottan tiltakoznom kell.

Mauthner Odón.

A „Vauriac” répáról.

A »Vauriac» répa egyike a legjobb takarmányrépáknak. Magyar neve: »Sárga olajbogyó alakú óriás». Előállította Vilmonin párisi hírneves magkereskedő. A 90-es évek elején hozták be Magyarországra s most már ország-szerte el van terjedve és a ki eddig megkísérlette termesztését, ennél maradt, mert magában foglalja mindazon jó tulajdonságo-

Boroszló Budapest
Kedvezményes árak
és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciákkal

**Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket**

legtökéletesebb kivételben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

kat, melyeket az oszkerü gazda manapság a takarmányrépától megkíván.

Szine vöröses-sárga, leveleinek színe üdö-zöld. Alakja hosszukás olajbogyó alakú. Erősen kinő a földből, mi a szedéséért megkönnyíti. Felülete sima, úgy, hogy kevés föld tapad rá s könnyű a tisztogatása. Termőképessége igen nagy. Mezőhözvesen ezzel a fajával érték el a legnagyobb termést. Tudommal sem is természetük, s magját is nagyon árusítják, mert az ottani talajon különösen jól diszlik. Száraz anyag tartalma igen magas (20%), a mi a használati értékét nagyban emeli s sok más vizenyős fajta fölé helyezi. Talajajánya azonos a többi repakéval, a mennyiben legjobban kedveli az őserőjű, mélyrétegű humosabb agyagtalajt, de azért gyengébb s homokosabb talajban is jól diszlik s termőképessége fölmúlja a többieket. Legutóbb kísérletet tettem fehér-megyei homokos talajon oberdorfi-, vörös mammut- és vauriac-repákkal s az utóbbi bizonyult minden tekintetben legjobbnak.

Legrosszabbul viselkedett a vörös mammut. Meggyőztem, hogy a repabogár és csimacs nagy mértékben föllépett s mindannak dacára hamar kihverte bántódását s jó termést adott. Eltarthatóság tekintetében pedig valóban páratlan. Összehasonlítói kísérleteimnél több éven keresztül (Zemplén, Zala és Fehér-megyékben) mindig a Vauriac bizonyult legeltarthatóbbnak s nem egyszer sikerült július, sőt augusztusig teljesen ép állapotban eltar-tatni. Fajtáját jellemző tulajdonságait megtartja éveken keresztül változatlanul, főképp ha magfűtésről gondoskodunk s nem mindig a házilag előállított magot használjuk vetésre.

Érési ideje rendes, úgy, hogy mindig az őszi fagyok beállta előtt eltartható. Különben ily dús levelettel rendelkezik, hogy rendkívül, korán beálló fagyoknál védelemről gondoskodva van. Levelete a répa fejen egy osonót képez s így egy csavarással könnyen eltávolítható. Elegendő mélyen művelt talajnál ki van zárva oldalgöyöknek képződése, mely a tisztítást megnehezítené. Nem töré-keny és így nem is sérül meg egykönnyen a kiszedésnél s kocsira rakással. Felsőrölköt után nem tudom eléggé ajánlani a Vauriac repa termesztését s elterjesztését.

Lovashatárny, 1907. március 17..

Rónay Ernő.

KÖNYVISMERTETÉS.

Házartási iskolák. Ily ezimen *Kolosváry* Lajosné tollából egy kis füzet jelent meg a Magyar Gazdaszövetség kiadásában. Szerző reá mutat arra, hogy a falvak elnéptelenedése-nek az alkoholizmusnak s a nép erkölcsi durvaságának egyik oka a falusi otthonok pusztulása. Nem eszméltunk eddig arra a tudatra, hogy a munkások emelkedése a nép gazdasági életét mindaddig biztosítani nem fogja, a míg a földműves feleségét nem tanítják ki a gazdaságosságra. A régi híres magyar gazdaasszonyok mintája már-már kiveszőben van, az olcsó ipari termékek kiszorították a régi háziipari termékeket, a si-lány portekéért a boltba vándorol csak olyan garas, a melyet hajdan az asztaláblába rejtett a gondos háziasszony. Szerző felsorolja a kül-föld országait, a hol a háztartási iskolák és

tanfolyamok révén a népesszonyai a házvezetés oszkerü módjára, a rendszeretere, takarékosra, gyermek és betegápolásra s olyan falusi foglalkozásokra tanítják, a melyet mint a kertgazdálkodás és teigazdaság nem kieszony-lendő hasznát és mellékékesetét biztosítanak a kisgazdának. Reá mutat oly tervre, a melynek alapján a falusi asszony lyetén tanítását Magyarországon is meg lehetne honosítani. A Magyar Gazdaszövetségnél kapható füzet ára 40 fillér.

Szabadság, egyenlőség, vagy a halál. *Bernát* Istvának, a gómörnyegyei muzeum egyesület által Rimaszombaton rendezett felolvasó este-lyén tartott ily című előadása a Gazdaszövetség kiadásában külön füzetben is megjelent. Szerző e munkájában párhuzamot von a francia jakobinusok és a magyar szociáldemokraták irányja között. Tainere és Lamartiner utalva kimutatja a jakobinizmusnak, a nép-fenség dogmáján alapuló felfogását, a mely szerint minden jognak, hatalomnak forrása a nép, a kormány nem egyéb eselédnél, a melynek engedelmeskednie kell. A jakobinusok jellemző vonása az elbizott gőg és a fanatizmus. Azonban a társadalom korlátok közé szorítja őket s az állam épülete szilárdabb, semhogy azt megingathassák. A szabadságot hirdetik, azonban azokat, a kik más véleményen vannak, habozás nélkül hurezoljaák a vérdapra. Az igazságot eltemeti az üres fecsegés és a hangzatos szölamok. A szabadságot hangzattatva, az inkuizitiohoz hasonló törvénysekeket s a régi Mexikó emberi katombáinak másolatát alakították meg. A szerző a magyar szociáldemokratákat magyar jakobinusoknak csak azért nem nevezi, mert nem magyarok, meg akkor sem, ha a haza földjén születek, mert hiszen magyar ellenes törekvések épen az ország pusztulására irányulnak. Náluk is felfedezhető a francia forradalom alkaiknak alapvető tulajdonságai. Pápáknak, esalhatatlanoknak tartják magukat s a becületes ellenvéleményt nem tűrik. Szerző ezáltalja a szociálista sajtó egyes termékeit, s a kubikusok és a teglagyári munkásokhoz intézett felhívást, reá mutatva arra, milyen durva hangu üres szölamokat holondítják a népet. Még a »Huszdik Százade is hemzseg a tudatlan-ságra valló állitásoktól. A francia jakobinusi megakarták változtatni a politikai és társadalmi intézményeket, a magyar szociálistáknak álma az egyéni tulajdon megszüntetése és a régi alapok felforgatása. A nép érdekeire hivatkoznak, azonban elentetben a jakobinusokkal szivesen feloldozzák azt, ha ő érdekük úgy követeli. Bécs szolgálatába állva a felforgató mozgalom vezetői nem veték észre, hogy erkölcsi szegénységük maguk alatt is bomlasztja az erőt és slyesztja a talajt, a mi nélkül a társadalmak fenn nem állhatnak. A füzet kapható a Magyar Gazdaszövetségnél. Ára 40 fillér.

KÉRDÉSEK ÉS FEJELETEK.

Kérdés. Mit alkalmaznak a baromfiakon fel-
lépő »jehér tarajj ellen?

Néhány kakasomon és tyukomon az ugy-nevezett »jehér tarajj« mutatkozik. Mitől származik, és miként gyogyítható ez? A taraj már erősen dagadt s a betegsög már a tarkón is elterjedt?
P. J.

Kérdés. Ragós téhen megfejése.

Van egy első borjas tehenem, sehogyan sem tudjuk megfejni annyira rug, ugrál, hogy alig lehet megközelíteni. Mi módon lehetesége az ilyen tehenet megfejni? Van-e erem valami észszerű eszköz vagy bánásmód, a mi által alkalmas lenne a tehen a fejésre.
B. A.

Kérdés. Minő befolyással van az olcsó pré-selt marhasó az állatok szervezetre?

Miután marháim az olcsó marhasót nyal-ják, szemléletömöt öszmentek és huritus béllálatmaik vannak. Ennek okát a só káros befolyásának tartom, miután már többektől hallottam, de azt kizártam tartot-tam, hogy az állam kibocessása, hogy ha nem észszerű. Különben ezt a jószágtartó tudja legjobban. Most felhagok vele és háziasít adok. Ez lesz a legjobb ellenpróba. Miféle idegen anyagokat tartalmaz a marhasó? Én p. o. láttam benne ladarabot és téglafélet.
H. M.

Kérdés. Akácösze legelő?

Egy körülbelül 10 kat. hold területű kop-pir legelőt akáczezzel óhajtván befésítani, szives utbaigazitást kérek arra nézve, hol szerezhetők be erem alkalmas 2-3 éves csem-ték, minő társágra uteltendőök és egy kat. holdra hozzávetőleg hány drb csemete kapható.
G. Ö.

Kérdés. Az istállótrágya pénzértéke.

Folyó évi szeptember hó végén egy hérbirtok veszek át. Elődom, a jelenlegi hérlévi alkuba vagyok, hogy nekem 50 holdra holdat 20 szekerenkint a 7 1/2 m. meghordjon. Tehát 150 mm. egy magyar holdra. Mennyit adhatok 400 kg. trágyáért, hogy sem én, sem ő meg ne csalódjunk?
S. W.

Felelet. Baltaczim termelése című kérdésre.

A közönséges baltaczim sem az éghajlat, sem pedig a talaj iránt különös igényt nem támaszt, csupán a nedves talajt jókat nem kedveli és a nedves, hideg nyári időjárás-szembem érzékeny. Védönvényvel kell vetni, mely cézra legmegfelelőbb a ritkáb-ban veteti árpa, vagyis, ha a rendes árpa vetőmagmennyiségnek csupán kétharmadát vesszük. Védönvényül a zab azért nem felel meg, mert későbbben kerül le a talajról s mert tuiságosan beárnyékolja a baltaczi-met. A kitavasodás szerint márciusz végén, április elején vetendő és pedig gabona sor-tárolra úgy, hogy először a védönvényt s utána erre keresztben a baltaczimet. A vetőmag mennyiség magyar holdankint 60—75 kg. a hámozatlanból és 40—50 kg. a hámozott magból. A közönséges baltaczim évente csak egy kaszálást ad, azután legelő-nek használható, de csak a második évtől kezdve. Csapadéokban bővelkedő enyhe nyaron két kaszálást is nyerhetünk, azonban erre csak ritkán számíthatunk. Jó termőerőben lévő talajon 8-10 évnél tovább is megél ugyanazon a talajon, miért is vetésforgóba bevenni nem lehet, hanem mellékszakazon vagy váltakozó dűlőben kell termelni. Teljes virágjában kaszáljuk, zölden felvetve az állat-
köz szivesen fogyasztják és nem okoz feltűvo-dást. Szénája is igen tápdus, de annak készí-tésénél ügyelettel kell lenni arra, hogy szártás közben fогatni nem szabad, mert finom levelei könnyen leperengnek. Magyar holdankint egy kaszálásnál 45-70 métermáza zöld-takarmánya számíthatunk, beleértve a legelő

A gazdaközönség lásson tisztán!

Az impregnált és nem impregnált repamag közötti árkülönbséze-tről folytak a mult napokban az eszmeeserék.

Szükségesnek mutatkozik teljes világosságot hozni a dologba! 1907. évi főárjegyzékem 28 ik oldala szerint:

Impregnált repamagból (péld. az olajbogyóalkut véve) szükséges géppel vetve egy holdra 6 kiló a 90 fillér K 5.40

Nem impregnált magból szükséges géppel vetve egy holdra 9 kiló a 72 fillér K 6.48

Pénzben kifejezve egy holdra szükséges impregnált repamag tehát

K 1.08 állérrel olcsóbb,

mint a nem impregnált repamag. Van tehát árkülönbözlet; de az impregnált repamag javára. És minthogy nem lehet meg-dönteni hogy kétszer kettő az négy: az ezen alapuló fenti számadást sem lehet megdönteni. Az impregnált repamag után elért **terméstöbbletek 30 %** ig is konstátáltak, a mint ez a **Gazdasági Lapok 12. számában is közzölt pár-huzamos termelési táblázatai bizonyítják.** Nem is szölvá arról, hogy az impregnált repamag szelekezonált **anyarépákról** nyeretvén, a belőle termelt répa magasabb **ezukortartalmánál** fogva természetesen sokkal hosszabb ideig eltartható, mint a nem impregnált magból termelt répa.

MAUTHNER ÖDÖN, cs. és kir. udvari magkereskedése.

termését is. Vagy másképen 15—20 métermáza szénatemet és legelőt várhatunk a közönséges baltaczimtól. *Legény Ódon.*

Felelet. A legjobb padimentum a ténistállóban című kérdésre.

A ténistálló padimentumára legjobb a sovány beton. 1 rész hidraulikus cement és 9 rész quarciomok. Még melegebb lesz a burkolat, hogyha a koverékbe 9 rész homok helyett 6 rész apróra tört téglát és csak 3 rész quarciomok adunk. Ez a burkolat mindennél olcsóbb. A lapjára fektetett kettős téglaburkolat két anyiba, a klinker öt anyiba, s a faburkolat még többé kerül.

P.

Felelet. Dinnyetermelés szőlőültetéssel rigolozott földön.

Ha egy passionatus szőlészt fog megkérdezni, az ijedten fogja léleszteni arról, hogy rigolozott földben szőlőültetése közé dinnyét ültessen. A szőlészeti szakember azt fogja mondani, hogy a szőlő számára felszínre hozott oldékony ásványi tápszereket eldinnyezni, barbarizmus. Ősz ember vegye a plajbást kezébe. Van-e jó piacza dinnyére? Vesz-e be érteile illő összeget? Mert a rigolozott föld, szűz föld a dinnyére nézve, a melyen rengeteg dinnye terem. Ha a dinnyének jó az értékesítése, akkor nem kell félni attól, hogy a földet nagyon megmabolja, mert kedvező életben a fől dinnyetermés árán bususan megtrágyázhatja a földet és kárpótolhatja a szőlőt. *V. B.*

Felelet. Melyik a legjobb kéveköti aratógép? című kérdésre.

Három év óta dolgozom a Deering-féle „Ideale” kéveköti aratógépekkel s azokat rud-

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és kövszénynél, a czukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór és Lithion tartalmu

Salvator-forrás

kitaláló sikkerral hazánálitk. Előírás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételű.

»»»

Első rangu gyógyvíz és diaceticus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és vesecizgalomban vagy húgysavas lerakódásokban, vesehomok és vesékővek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok s egyéb forrástíráscok ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Szinye-Lipóczi Salvatorforrás Vállalat
Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

hordótaliga-készülékkel ellátva melegen ajánlhatom a t. gazdaközönségnek.

Öt ily géppel dolgozom hullámos talajon, részint ló, részint ökörférvél. Az igavonó állatok könnyen dolgoznak, egy gépbe (rudhordó-taligával ellátva) három közepérső, egyenletes ígásló, vagy négy ökörlegendő, anélkül, hogy az állatokon a legsecskelyláb kimerültség látszana és a nagy forráságban alig izzadnak meg, ha pedig gyenge szellő fúj, ugy szórakozni is maradnak. Ha egész nap dolgoznak, ugy az igavonó erők felváltása ajánlatos.

Ami a kötöző spángát illeti, annak mennyisége a gabona minőségétől függ; ára két holdanként 3—5 koronára tehető. Kivánatos volna ugyan, hogy olcsóbban lehetne beszerezni a kötöző anyagot, de ez a talponlóg gabonánál a csurgón megterül; csak a dűltben okoz több költséget.

Ezen gépeket tehát minden tekintetben gazdatársaimnak melegen ajánlhatom.

Felsőlőrgaticzán, 1907. márczius 23-án.

Leibach Antal
földbirtokos.

HIREK.

A VIII. nemzetközi gazdasági kongresszus. A Bécsben május hó 21—27-én megtartandó nemzetközi gazdasági kongresszus-on az Országos Erdészeti Egyesület képviselőitben meg fog venni: Bedő Albert dr. ny. államtitkár; nemeskéri Kiss Pál ny. államtitkár, földbirtokos; Soltz Gyula ny. min. tanácsos, orsz. főerdőmester; Tomesányi Gyula min. tanácsos; Benze Gergely és Vadas Jenő főerdőtanácsosok és erdészeti főiskolai tanárok; Tégla Károly erdőtanácsos, erd. főiskolai tanár és Bittner Gusztáv, Pálffy herceg uradalmainak erdőmestere. Kivülök még számos uradalom kiküldöttjei képviselik a magyar erdőgazdaságot.

A Magyar Országos Állatorvos-Egyesület vasárnap, márczius hó 24-én tartotta a XXVII. évi rendes közgyűlését, melyen az ország minden részéből érkezett állatorvosok nagy számban vettek részt. Hutya Ferenc dr. rektor elnöki megnyitójában vázolta az elmúlt évben elért eredményeket és a jövő törekvéseit, kegyeletes szavakkal emlékezett meg Tormay Bélának, az egyesület tiszteletbeli elnökének nagy érdeméről. A múlt évi működésről Rátz István dr. főiskolai tanár, főtitkár számolt be, ismeretve azokat az állatgészségügyi kérdéseket, amelyek érdekében az igazgatóválasztmány, beható tárgyalások alapján, előterjesztéseket tett az illetékes miniszterekhez. Az egyesület kiadásában a hetenként megjelenő Állatorvosi Lapokon kívül a Huszszemle és az Összebeszélőtűl- és Körtani Közlemények, továbbá az Állatorvosi Könyvtár jelent meg. A múlt évre kiírt pályádját Ladányi A. kir. állatorvos nyerte el. Száktulésin 15 előadást tartottak a tagok. Bevétele: 32.728 korona, kiadása: 28.524 korona volt, bevétel maradéka 4.203 korona. Segélyekre 1000 koronát szavazott meg. Összes vagyona 128.061 korona. Halálval emlékezett meg a titkári jelentés a jelenlegi földmívelésügyi miniszterrel, aki az egyesület törekvéseit hathatos erkölcsi és anyagi támogatásban részesítette. Az indítványok során a közgyűlés kimondta, hogy az állatorvosi főiskolának egybekapcsolását a felállítandó gazdasági főiskolával, eselleg az erdészeti főiskolával három fakultású gazdasági egyetemmé kívánatosnak tartja. Végül az igazgatóválasztmányt egészítették ki, melynek Kardvány Ernő, Szántó Jakab és Torma János választottak tagjaivá.

Az erdélyi gazdasági egyesület közgyűlése. Az erdélyi gazdasági egyesület 24-én,

vasárnap tartotta meg évi rendes közgyűlését. Elnökölt: Br. Bánffy Ernő alelnök. Előadott: Tokaji László titkár.

A földmívelésügyi miniszter kiküldötte: Báro Podmaniczky Gyula miniszteri titkár volt. Báro Bánffy Ernő elnök tartalmas nagy megnyitói beszédében vázolta az egyesület elmúlt évi sokoldalú működését. Elősorolta a számos nagybbszabásu egyleti kezdeményezéseket. Beszède során egy olyan programot adott, a mely újabb, fényes korszakot van hivatva létrehozni az egyesület ezutáni történelmében. Különösen hangsúlyozta, hogy a gazdatársadalom kisebb és nagyobb tagjainak érdekei egymással ellentétesek nem lehetnek. Hivatkozik az egyesület épen most munkában levő nagybbszabásu akciójára, a melyek a kis és nagy gazdáknak egyaránt hasznát cselezték. Üdvözli a földm. miniszter megjelent képviselőjét s a miniszternek üdvözölő sürgöny küldését ajánlja. Beszède további fonálján megemlíkezik az egyesület halottairól, főképen Cs. Szabó Józsefről, az egyesület nagyérdemű néhai elnökéről. Gróf Bánffy Miklós reflektálván az elnöki megnyitóra, indítványozza, hogy az igazgatóválasztmány találja módját egy olyan intézmény létrehozásának, mely az egész erdélyi gazdatársadalmat egy szoros és szolidáris szövetségbe tömörítse.

Közgyűlés az indítványt a választmányhoz utalja megvalósítás végett. A zárszámadást és költségelőirányzatot a választmány előterjesztése értelmében elfogadta a közgyűlés. Cs. Szabó József néhai elnök arcképének az ülésterem részére leendő megfestését és nevére egy évi 100 koronás kiállítási díj alapítását — a közgyűlés egyhangulag elhatározta. A tiszteletbeli nyugdíjalap művelésére a telekparcellázás jövedelme egy részének kamatai megszávozattak. Egyesületi elnöke egyhang. felkérésével a közgyűlés megválasztotta báró Bánffy Ernőt, második alelnökké: Lészai Ferenczet. A közgyűlés az egy elnök elttésével véget ért.

A Délvidéki Földmívelők Gazdasági Egyesülete április hó 1-jén Nagybecskerekben, a vármegyeház dísztermében vándorgyűlést tart. A gyűlésen az összes főkegyesületek s a gazdaságközönség köréből számosan vesznek részt.

Gazdák és munkások. Ó-Becseről veszszük e hirt: A gazdakör mai gyűlésén a mun-

1905. évi forgalom: 25.000 zsák.

FELHÍVJUK a t. cz. gazdaközönség figyelmét a BUDAPESTI Gyapju-aukciókra,

melyek minden év folyamán két sorozatban tartatnak meg.

Az aukciókra felkialdás és „Gyapjuvére-résit vállalat Budapest, Dunaparti tereh-pályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. ösces vonalán tetemes díjkezdvevényben, valamint ingyen rak-tározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítást szolgál:

Gyapjuvére-résit vállalat

Heller M. és Társa

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. sz.

Önműködő kocsira szerelt növénypermetező,

a vadpécze, vadmustár és más gyom kiirtására rézgálicz által; valamint burgonya- és répapermetőzöt szállít

IG. HELLER Bécs, II., Praterstrasse 49.

Ujdonság! Uj készletet mozei egerek ki-irtására szénkényg által. Ujdonság!

Kérienék árjegyzéket és használati utasítást.

kásokkal egyezséget kötött a következő feltételek mellett: Minden kasza lényegenként (2200 négyzetgáz) biztosított egy mm., azaz a termék 11-ik részét kapja. Ezenkívül két koszt szalmát, kaszánként 10 kg. búzát és egy korona bért. Ennek ellenében tartozik a munkás learatni, a learatott gabonamennyiséget két napon át behordani és öt napon át csépelni. Ezen időn túl naponként három korona a napszám érelmezés nélkül. A gazda tartozik a munkások részvételét beszéltatni. Ugyancsak megállapodás történt a kukorica munkáltatására nézve is és pedig aképpen, hogy a munkás negyedes részt kap, amelyet a gazda a munkásoknak beszélt. A munkás tartozik betakarítani. Ha a gazda ekével kétszer kapja, a munkás csak hatodrészt kapja. Ha csak tisztán kukoricaátörést teljesít, egy nyolczadrészt kap, vagy pénzben 16 koronát holdanként. A Mezői-párt szocialisták nem fogadták el a feltételeket, hanem ragaszkodnak ahhoz, hogy a napszám évszakonként állapítások meg.

A „Fermes et Châteaux“ című francia lapban dr. Rodiczky Jenő tollából eredő „La Hongrie agricole“ című és szépen illusztrált cikkéről igen elismerőleg nyilatkozik a francia sajtó. Rodiczky francia irányú és annak zamatossága kifogástalan, a magyar gazdaságok jellemzése pedig pártatlan. Sajnáljuk, hogy nevezett lap hazánkban csekély elterjedésnek örvend, há kiállításánál és tartalmánál fogva azt megérdemelné. Reméljük, hogy dr. Rodiczky továbbra is ismertetni fogja hazánk mezőgazdaság-kulturális életét, hogy végre elfeledtesse a franciákkal a „pays des zéiganes“-t, mely bennünket a művelt világból kiküszöbölni igyekezett.

Czukorrépatermelők szervezkedése.
A sopronmeyei czukorrépatermelők már több éve óta szervezete vannak tömörülve érdekeik védelmére. Ez a szervezet legutóbb értekezletet tartott, melyen az alakulóban levő czukorrépatermelők országos szövetsége részéről Szilassy Zoltán orsz. képviselő vett részt, a sopronmeyei répatermelő érdekeltség részéről Seligman Kelemen, Soós Géza, Strobl Géza, Nagy Albert, az Esterházy hercegi uradalom intézője stb. vettek részt. Az értekezlet a szövetséghez való csatlakozást, valamint a vidéki szövetségek szervezésére vonatkozó teendőket beszélte meg.

A pozsonyi borvásár. A negyedik országos borvásár Pozsonyban folyt le. A földmivelés-

ügyi miniszter képvisletében Dobokay miniszter tanácsos nyitotta meg a vásárt. Jelen voltak Zselénszky Róbert gróf, a Magyar Szőlősgazdak Országos Egyesületének elnöke, Bittó Dénes főispán, Broly polgármester, Bartal Aurél, a Pozsonyi Gazdasági Egyesület másodelnöke, Pálffy Béla gróf alelnök, Filep János, a Pozsonyi Szőlőművesek Egyesületének elnöke. A kiállítás résztvevők száma 568, akik több mint 48.000 hektoliter bort állítottak ki.

Vásártartási engedély. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a Szolnok-Doboka vármegye területéhez tartozó Bethlen községben a folyó évi április 5. és 6-ára eső országos vásár ez évben kivételesen folyó év április hó 8. és 9-én tartassék meg.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási r. t. igazgatósága közhírré teszi, hogy Dubrovna állomást a személyszállító gőzöskák a meder elfajlása miatt f. évi márczius hó 25-től kezdve további intézkedésig nem érintik s ugyancsak közhírré teszi, hogy a Kisudvány Budapest—Visegrád—Dömös között közlekedő gőzös f. évi márczius hó 25-től kezdve O-Budán is kiköt és ezzel a vonal összes állomásait érinti.

APRÓK.

Amerika termése. Az Egyesült-Államok mezőgazdasági állapatól a washingtoni mezőgazdasági hivatal újabb a következő adatokat teszi közzé: Az 1906-ik évben behordott termék össze értéke körülbelül 6.800.000.000 dollár. Ez óriási összegből 490.000.000 dollár a zabtermésre, 1.167.000.000 dollár pedig a tengertermésre esik. A tavaszi buza az abnormális melege és száraz időjárás miatt az ősi búzáznál jóval gyöngyében felelt. A már hosszabb idő óta művelés alatt álló területeken a buza hozama feltűnően kisebbedett. Az 1906. évi tengertermése a legnagyobb volt, melyet valaha az Egyesült-Államokban behordtak. Újabb a tengeri növényről azonban egy gyökérbetegség pusztítja, melynek ellensúlyozására váltógazdasággal próbálkoznak. A tengeri javításna a madisoni (Wisconsin) állami vetőmagkísérleti telepen már évek óta fáradoznak és mint most már biztosággal állíthatni, igen jó sikerrel, mert az ott produkált Silver King nevű Wisconsin 7. számú vetőmag némely helyen acréként (egy acre = 4047 négyzetméter), huszonöt métermázsággal felelt. Az Unió farmerrei most az ártermelésre is nagy súlyt fektetnek és a Galatin kormányzásában termő és Manhattan barley név alatt forgalomba kerülő mag bátran felveheti a versenyt a világ legfinomabb árpájával.

Gazdasági cikkek árforgalma.

A „Gazdasági Lapok“ heti jelentése e hét üzleti forgalmáról.

Budapest, 1907. márczius hó 23-án.

1. Budapesti jegyzések: 100 kilonként franko. Budapest. Kozraktárak, m. kir. államvasutak

Készáru-tőzsde 1907. márczius hó 28-án.

Faj	Mennyiség kint vagy bent	100 kilogramm középsé ár Budapest.		100 kilogramm középsé ár Budapest.	
		Kor-tól	Kor-ig	Kor-tól	Kor-ig
Búza:					
Tiszavideki	75	—	—	79	15.40
„	76	—	—	80	15.60
„	77	15.25	15.30	81	15.70
„	78	15.35	15.50	79	—
Fehérmegyei	75	14.90	14.80	80	15.25
„	76	14.75	15.15	81	—
„	78	14.85	15.10	—	—
„	79	15.05	15.45	—	—
Postvidéki	76	14.85	15.15	79	15.65
„	77	14.85	15.25	80	15.60
„	78	15.05	15.30	81	—
„	79	15.25	15.50	82	—
Úrszegi	76	14.75	15.05	—	—
„	77	14.95	15.30	—	—
„	78	15.15	15.45	—	—
„	79	—	—	—	—
Dácsai	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	—
„	77	14.95	15.85	—	—
„	78	15.30	16.45	—	—
„	79	—	—	—	—
„	75	—	—	—	—
„	76	14.80	15.85	—	

Szesz.

Igen élénk kereslet és szállár irányzat folytán a szeszarak e héten is drágábbak zárnak.
 Elkelt **finomított szesz** adóza 151.50—152 K, adózatlanul 52.50—53 K.
Élesztő szesz adóza 150—151 K, adózatlanul 52 K kell el nyagban azonnali és áprilisi szállításra.
Denaturált szesz hordóval együtt kötése 41—41.50 K ig kell el.
Mezőgazdasági szeszyárak részéről kontingens nyersszesz gyeren volt ajánlva és a kínált tételek 47—47.50 K tallárdra vevőre.
Irányzat szállár.
Budapestben a kontingens nyersszesz ára 46—46.50 K.

Budapesti szállárak nagyban:

Finomított szesz adóza	151.50—152 K
Finomított szesz adózatlanul	52.50—53 K
Élesztőszesz adóza	150—151 K
Élesztőszesz adózatlanul	51—52 K
Nyersszesz adóza	149.50—150 K
Denaturált szesz	41—42 K

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A nagy élénkséget az utóbbi napokban némi esendő váltotta fel, mi a közelgő husvét ünnepekben jeli magyarázatát. Az éjjeli fagyok is, melyek a hőmérőn 2—3° a fagypontra alul mutatják, az egyik és másik gazdasági szükségletet fedezéséül még visszatartották. Árak tekintetében azonban a helyzet alig változott és a hangulat továbbá is szállár maradt. **Löhére.** (Vöröshere.) Valóban elsőrendű minőség, még magasabb árak mellett is alig kapható

és a készletek napról-napra szűkebbek lesznek. **Lucerna**, az öles, alárendelt baraszemű minőségben kivételre igen kereset és ezen célra néhány nagyobb tétel lett vásárolva. **Takarmányiparmag.** Mióta Linhard György magyaróvári tanár azon szakvéleménye nyilvánosságra került, hogy elvitázhatatlan tény, a melyet tagadni nem lehet, miszerint az impregnált répmag gyorsabban és egyenletesebben kel, mint a nem impregnált és hogy az impregnálás folytán a répmagból külsőjein faanyag és a külső burókrész belsőjében lévő káros álszók (Phoma, bakteriumok stb.) csírái elpusztulnak s a mag csírázásáé érélye növelik. Az impregnált répmagok keresete oly orvosi mérvet értett fölött, hogy csak nagy erőmegfeszítéssel lehet a rendelőknek kíványságát az azonnali szállítást illetve, teljesíteni. Mindazonáltal minden rendelés még beérkezése napján lesz elintézendő. **Fűmagok.** Az azlet most igen kielégítő, amennyiben az egyes fajoknak, mint fűmagkeverékeknek nagy keresete van. **Bükkönyök** ára csökkent, mindamellett a forgalom nem kielégítő. **Baltacím**et igen keresnek, de kínálatok teljesen hiányoznak. **Muharmag** üzletlen.

Jegyzék nyers árúri 100 köböként Budapesten:
 Vöröslöhére, elsőrendű eredetileg is aran-
 kamentes 142—146 K
 Vörös löhére, elsőrendű 138—140 K
 Vöröslöhére, esőverte áru 124—126 K
 Lucerna, elsőrendű, világos minőségű 120—130 K
 Lucerna, esőverte, barnaszemű 102—106 K
 Bükköny 90—110 K
 Fehérbükköny 30—40 K
 Baltacím 26—25 K
 hámozott 34—36 K
 Muharmag 14—16 K
 Bükköny 14—15 K

Központi Vásárcsarnokba vidékekről érkező élelmiszerek heti árjelentése.

(Gutwillig Armin Budapest, Központi Vásárcsarnok (Élelmiszertisztviselői Jelentése.)

Budapest, 1907. március 28.

Az üzletmenet élénk, jó vételkedy mellett az árak alig változtak. Nagyobb tételek rendszeres bekuldeése ajánlatos.

Füstfélék: Vidékekről érkezett marhahús I. eleje 90—100 K, I-a hátulja 110—120 K, I-a borjúhús eleje 110—115 K, I-a hátulja 120—125 K, borjúhús főrbőn súlylevonás nélkül 115—120 K, sertésbű szalonna nélkül 130—144 K, sertésbű szalonnával 116—134 K, füstöltbű 130—170 K, szópós malac ——— K, süldő ——— K, birkahús ——— K, mm-ként ——— K, vadsertes ——— K, őz ——— K, Bányók ——— K korona páronként. Szarvas ——— K dómvad ——— K kg-ként egészben. Nyul darabonként ——— K süldő K fogoly ——— K fázán ——— K, szalonka K páronként.
Baromfi org lyuk ——— K, fiatal sütni való csirke 3.20—4.15 K, fiatalabb rántani való csirke 2.80—3.10 K páronként.
Vágott baromfi: I. lud 1.60—1.72 K, II. 1.40—1.50 K, kacsá ——— K, pulyka 1.65—1.76 K kgként.
Továs: Bácskai 75 K, egyéb magyar 75 ——— K, erdélyi 74 K lánként 1400 drb.
Téjtermékek: Szövetkezeti tea vaj I. 2.40—2.50 K, II. 2—2.20 K, főzővaj 1.80 ——— K, turó 25—35 fillér kgként.
 Laptulajdonos és felelős szerkesztés: **Ordódy Lajos.**

! Utólréhatetlen teljesítésben és könnyű jarásban!

Uj gabona-aratógép „Handy“

Szénaforgatók — Lógereblyék

Uj fűkaszázó „Darling“ kedvence minden tulajdonosnak, szolidabb az amerikai gyártmányoknál. ▽

UMRATH és Tsa BUDAPEST, V., Váci-körtű 60. sz.

Gőzesépitőüzletek K 12 HP-ig. — parli mozonokok 100 HP-ig.

MÓTOROK

mindenféle gazdasági gépek hajtására.

A hajtóerő benzín, spiritusz, kohóház vagy generátorgáz. Üzemeltetés 1/2—2 1/2 fillér óránként és lőerőnként.

Gőzekék. Gabonaelevatorok. Örlő-és daráló hengerszékek. Benzín-és spiritusz-lokomobílok. Villamos világítás teljes berendezése. Villamos ívlámpák.

Árjegyzékkel és költségvetéssel szivesen szolgálunk

Ganz és Társa

vasöntő-és géppár részvénytársulat BUDAPESTEN.

Allandóan dús választék elsőrendű magyarfajta

Erdélyi jármosókrók, valamint 1 és 2 éves

Erdélyi tinókból

a széplaki bérzadáságban, Szamosújvár vasútállomástól 20 peretávolságra. Körülményes felvilágosítást készséggel ad.

Alexa Miklós, Szamosújvárt. (Szolnok-Doboka megye.)

Az ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG FODOR és TÁRSAI megbízásokat elfogadnak **jármosó ókrók, tinók,** sertések, juhok, lovak és egyéb tonyók, vagy használati általalt beszerzésére és azokat feloldásig mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetül.

Czím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Szent-Égyháas-utca 2. Telefon: 311.

Leszállított árak. Kaszinók és gazdasági egyleteknek részletítés mellett.

A leggyorsabb és legteljesebb elváltosítást a **réti mohának** érhetjük el a **Matouch-féle moha-boronával.** Kiváló használhatóságát sok bizonyítvány és utánrendelés igazolja. Egyszeresmind alkalmas az öszi vetések és löhére-földék tavaszi fogásoltására. Beszerzésiút: **H. Hankan, Wien, 8/2 Florian-Gasse 63.**

Takarékos gazdáknak ajánljuk a **legjobb edzeti acézből készült szecskavágó-késeinket** bármely gyártmányú szecskavágóhoz **kilogrammonként á kor. 3.00.** Rendelésnél elegendő egy pápírminta bekuldeése a lyukak pontos megjelölésével.

Szabó és Steiner géppáryi raktár Budapest, V., Lipót-körtű 18b.

Legtermékenyebb és legkitűnőbb uj faju burgonya Hungaria.

Termékenysége osodálaltig nagy. Sikertül minden földben, sőt sikerül a legnagyobb fűdohokban is, a hóf rézs som akar nőni. Ize finom. Kapható létesítőtájélet:

Agnelli József plébánosnál **Csari, Nyitramegye.**

Ára 100 kil. 20 kor., 50 kil. 11 kor., 25 kil. 8 kor., 10 kil. 4 kor., 5 kil. 3 kor. ab illi posta vagy vasúti állomás.

Kedvező alkalom! 300 kilo (körülbelül 10 drb) pipere-szapant, esékgye és kóna ártól, lilomtól, róz-sgyeirtől, orons. íbolya, rozsa, jaszmin és gyöngyvirágokból szepen ártól, szegfűgöngy, kúrd, papírmárványtál, Antfenberg József, Bpest, VIII., Doro rédi-utca 3. sz.

VALÓ.

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugy-szintén összes pól óvszerek) F. Bergstrand filis legghim-resebb párisi gyárstól legelőnyösebben beszerzethetők

POLGÁR SÁNDOR-nál BUDAPEST, VII., Szabótört 60 szám **Részletes képes árjegyzék ingyen**

Ezen hirdetés bekuldeése esetén 15% engedmény. Kivágott a „Gazdasági Lapok”-ból

Löhérét és nyulszaputát eladok **Lucernamagot** veszek. Mintakát végső ár és mennyiség jellőssel alatti címre kérek: **Felsenburg Ödön, Balassagyarmat.**

A külön vámterület és a magyar mezőgazdaság.

Írta: **Ordódy és alsó-lieszkői ORDÓDY LAJOS.** Ára 80 fillér. Megrendelhető a lapok kiadó hivatalában.

Magyar Erdész erdészeti és vadászati szaklap Szerkesztési és biadja **INECSFALVI. INECS BÉLA.** Borsod-Ápátfalván. Előfizetési ár: **Egész évre. . . 14 korona.**

A Non plus ultra

szőlő-és gyümölcs-fa-permetező **CZIMEG G.** szabadalma, a mostani szabadalom-tulajdonosnál: **GUGL RÓBERT-nál,** Graz, Jakominiplatz 20. kapható.

Keltetőgépek díjlanul próbára. **Keltetőgépek** legjo link a legolcsóbb pak. **Keltetőgépek** ok szás kitűnő bizo-nyítvány és

ajánlatok egész Anstria és Magyarországra, melyek bármely díjlanul megkötődnek. **Keltetőgépek** (nyul-, íba-, fűsz-, főzőcs és káca-olajokhoz)

Keltetőgépek részletítésére **céltetőgépek** szociálismaria Anstria és Magyarországra — Egyedüli kintetőgé G. Mücke, Rolsenber bei Wien, 11. sz. Bőn szobákban az egydüll páty.

6 első díjlat és ezüst éremmel kitüntetett

KÁLLAI LAJOS

motorgyárában
Bpest VI., Gyár-u. 50.
a leghíresebb benzínlocomobil cséplő-készletek kaphatók.

Teljes jótállás kitűnő csopótészt:

Ezen motorokat minden gazda hatóság engedély nélkül használhat, számszerűen igazoltatva.

Használt gépezetek beszereléseinek

Olcsó árak részlete. Árjegyzék ingyen.

KÁLLAI-féle motorcséplő-készletek bizonyítványok tanúsága szerint kitűnő sikerrel működnek az ország minden részében, többek között: Hárkó Könyves József úrnál, Marosvásárhelyi Zoltán úrnál, Dánie József úrnál, Nagyváradon.

Szárgagyákér

korai, argentinul, gyönyörűen fejlett, biztosan csirázó egy, két és három éves, száza 180-220-200 fillérre 16-20-24 korona. Csomagolás önköltségen. Utánvétel szállítja **Irmakert, Nagykiszcsa.**

Nincs többé tyukszeme

annak, a ki megrendeli **Vizák János tyukszempaszát**, a mely 6-9 nap alatt teljesen eltávolítja a tyukszemet. Egy doboz ára 60 fillér és a postaköltség. Budapest, József-u. 67.

PIEDLER JÁNOS

LENFONÓGYÁRA KOMÁROM.

Vesz nyers lenkórót szál nyéréshez, valamint kaszáit és géppel cséplélt lenszalmát-tettség szerinti mennyiségben és a legeredeti (pernai) orosz lenmagot.

Akác-csemete

egy éves I. oszt. 8.-korona, II. oszt. 7.-korona 1000-ként.

Jegenye-nyárfá

sofának 3 mtr magas, darabonként 60 fillér, vasúthoz szállítva eladó. **Görögállás, Szabolcs-megye, Liptay Jenőnél.**

Kodolányi-féle

Gazdasági Zsebnaptár

Szabályozható gabonaosztályozó hengereket gőzcséplőgépekhez

teljesen felszerelve szállít, valamint hengervázaknak sodronyfonattal való bevonását, úgy azoknak javítását eszközöli.

KOLLERICH PÁL ÉS FIAI első magyarsodronyövét-, fonat- és szitaáru-gyára Bpest, IV., Ferencz József-rakpart 21.

Allandó nagy raktár cséplőgépekhez és szelőlőrostákhoz való lyukasztott lemez- és drótszítákból.

Fajburgonyát

100 legjobb és legújabb fajokban ajánl:

Faragó Béla

cs. kir. udvari szállító

ZALAEGRSZEG.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kocsigyártás.

Budapesti kovács- és kocsigyártóipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucarnok Szövetkezet
Budapest, VII. ker., Keresepati út 72. sz.
ajánl mindennemű hintókoest.

Gőzekék, uti mozdonyok, cséplőgépek hajtásához.

Felvilágosítás- és szakaszorú utasítással szolgálunk. Szíves megkeresések: **Zentral-Direction der Österreichischen Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft Teschen, (Osztrák Szilézia)** vagy:

Az Osztrák Bánya- és Kohászati Társaság Magyarországi Képviselőtége Budapestben, IX. kerület, Üllői-út 25. szám (Köztelek) földszint 3. szám kéretnek.

Az első bécsi nagy mézárósság részvénytársaság

Budapesti képviselőtége (IX., Üllői-út 25., Köztelek)

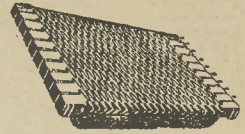
kész hízott ökröket

és fogad ajánlatokat, melyek

hizalásra beállított ökrök eladására vonatkoznak.

'UNIKUM' magas tűzálló képességű takarékröstélyok!

Tartós!!
Nem salakosodik!
Nem görbül!!

Nagy szénmegtakarítás!!

Azonkívül jutányosan szállítunk bármely más rendszerű rostélyokat is: A Van Baarle féle S. S. Jegyű kazánköszörda nem ütök szer **BÁRDOS és BRACHFELD** műszaki nagykereskedés és hal. eng. villamosági vállalat **BUDAPEST, VI. KER., GYÁR-UTCA 23. SZÁM**

Kitűnő

hegyi erdőlegelőre szarvasmarhákai és juhokait legeltetésre elfogadók. Esetleg feles tartásra. **Klein Sándor, Ruzs, posta Karánsebes.**

Fajtisza vetni való burgonya.

Haas Ignác kemecei és görögállási gazdaságaiban vetési célokra következő **fajtisza** burgonyafajok rendelkeznek:

Hortensia, Imperator, Prof. Maerker mm-ként 5.-kor.
Magyar kincs, Reichs-anzler, Aspasia, Hatzfeld hercegnő, Nansen 7.-"
Up to Date, St.-Wenzel, Dabér, Grafia, Sas 9.-"

ab Kemece vagy Görögállás állomás. Szákok önköltségen számítatnak. Wággon-rakományok vételénél, külön egyezségi szerinti mérsékelt árak. — Rendelések

Haas Ignác Nyiregyháza

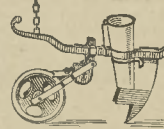
ezimre kéretnek.

Nyomótekercek vetőgépekhez

(TÖPPER-rendszer) D. R. G. M.

Előnyei:

A téli nedvesség jobb kihasználása!
Védelem kitéelés ellen!
A magvak biztosabb, gyorsabb fejlődése!
Fogat- és vetőmag-megtakarítás!
Ugyszinte

nagyobb hozam biztosítása csekély költséggel.

Megrendelhető:

RITTERGUTSVERWALTUNG GROSS-ZSCHOCHE
bel LEIPZIG (Deutschland).

Bármely öreg vetőgépre felszerelhető. Megrendelésnél kérjük a vetőgéprendszer megadását.

47-ik évfolyama megrendelhető a „Gazdasági Lapok” kiadóhivatalában, Budapest, IV. ker., Múzeum-körút 7. szám. Ára ajánlott postai szétküldéssel K 3.25, utánvétellel küldve K 3.45.

Kizárólag fajtiszta őszi szedestű, tehát fagymentes, továbbá jégverés-mentes anyagot ajánlok vételre!!!
 Készlet már csak gyökeres 100.000. Árjegyzék bárkinék kívánatra küldetik bérmentve!
Sima készlet 2 millió.
Kivonat MICHL ISTVÁN tata-tóvárosi immunis mintaszőlőtelepe árjegyzékéből:

A szőlőfaj neve	Gyökeres száza őszi frt	Sima száza őszi frt	A szőlőfaj neve	Gyökeres száza őszi frt	Sima száza őszi frt	A szőlőfaj neve	Gyökeres száza őszi frt	Sima száza őszi frt
BORFAJ:			CSEMEGEFAJ:					
Budai Zöld	1.80 14.	—	Opertó	1.80 15.	-70 5.	Augustana	1.80 15.	2.50
Burgundi	—	80 6.50	Óhélló	1.80 14.	—	Calábriai	—	2.15
Erdői (fehér bakar) ..	2.20 18.	—	Vegyes borfaj	1.40 12.	-50 3.	Osaba gyöngye 10 drb si. 3 frt	—	20.100
Erdélyi leányka	—	1.50 12.				Ujvárosi	—	2.15
Ezerjón	—	80 4.50				Ujvárosi	—	3.20
Fehér Bogdányi dinka ..	1.80 16.	80. —				Ujvárosi	—	1.50 10.
Furmint	1.80 14.	80 4.50				Ujvárosi	—	1.50 8.
Hárslevelű val. Hegyaljai	1.80 15.	80 5. —				Ujvárosi	—	3.20
Járdovány	1.80 16.	80 6.50				Ujvárosi	—	2.18
Juhfark	1.80 15.	70 5. —				Ujvárosi	—	2.50 20.
Mézses	1.80 15.	50 4.50				Ujvárosi	—	1.20 3.
Mustos Kadarka	—	80 4.50				Ujvárosi	—	2.15
Olasz rizling	—	50 3.5				Ujvárosi	—	1.20 8.
Ortobí sárga	1.80 14.	—				Ujvárosi	—	1.20 8.
Rajnai Rizling	1.80 15.	70 6.50				Ujvárosi	—	1.80 10.
Rakk	—	80 5. —				Ujvárosi	—	1.80 12.
Sárcséhér	1.80 15.	80 5. —				Ujvárosi	—	3.20
Sauvignon	—	70 5. —				Ujvárosi	—	3.20
Semillon	—	70 5. —				Ujvárosi	—	3.20
Szerémi zöld	—	80 4.50				Ujvárosi	—	3.20
Szankamenka	—	80 6. —				Ujvárosi	—	3.20
Zöld Sylván	1.80 15.	80 5.50				Ujvárosi	—	3.20
Bogdányi dinka	—	80 5. —				Ujvárosi	—	3.20
Kövöldinka	—	80 5. —				Ujvárosi	—	3.20
Szankamenka	2.50 20.	160 10.				Ujvárosi	—	3.20
Veltelini	—	80 5. —				Ujvárosi	—	3.20
Vörös dinka	1.80 16.	50 5. —				Ujvárosi	—	3.20
Aliante bouschet	1.80 16.	70 5. —				Ujvárosi	—	3.20
Aramon	1.80 16.	1. —				Ujvárosi	—	3.20
Carbenet	1.60 14.	80 4. —				Ujvárosi	—	3.20
Kadarka nemes	—	80 4. —				Ujvárosi	—	3.20
Mélt	1.60 14.	60 4. —				Ujvárosi	—	3.20
Nagy Burgundi	1.60 14.	70 4.50				Ujvárosi	—	3.20

ÁRJEJYZÉS. Mindazon küldeményeket, melyek a 60.900. sz. miniszteri rendeletnek nem felelnek, kötelezem magam legott saját költségemen visszahozatni a megrendelő által kifizetett összeg megtérítéséig. Fenti árak csomagolás nélkül értendők, melyért csupán saját kiadásaim számíthatók fel. A vesszők fajtiszta, szokványminőségűek, peronospora, oidiüm és jégverésmentesek, őszi szedésűek. Megrendeléshez 1/4 előlétet kérek. — Telepem: Hécsben, Budapestban, Pérgátnán, Szegeden, Párisban, Pozsonyban, Ostendében elsőrendű érmet és Ostendében még királyi kiüntést, **Koronás arany érdemkeresztet** nyert. — Több ezer elismertével tanuskodik, többek közt állami, főhercegi s temérdek uradalmi telepekről is — a pontos és lekicsérletes kiszolgálásáról.

DEHNE FR. gőzekegyára HALBERSTADTBAN.

Gőzekegyarai lézaggólló fontos újításokkal vannak ellátva. Az eddigieket minden irányban megelőzik. Versenyképes árak, kedvező fizetési feltételek. — **Vezérképviselet:**
Timár Ede
 Bpest, Lipót-kört 28.

HONI IPAR!

Magabalmazott

LOSONCI DRILL

tolókeres sorvetőgép, munkaközben beállítható, aml és fölül vető szerkezettel, szabadalmazott magbeboronálóval

ELSŐ LOSONCZI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR

BASCH és TARJÁN mérnökök, LOSONCZ.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Kizárólagos vetőgépgyár.

A kolozsvári erdélyi és országos mezőgazdasági kiállításon I. díjjal, aranyéremmel kitüntetve. A nagyváradi mezőgazdasági kiállításon első díjjal kitüntetve.

Stumpf Károly kocsigyártása.

Ajánlja díszesen felszerelt rakatát minden jellegű kocsikból, aránylag jutányos árakon. A gyártmány jó minősége és szilárdságáért kezeskedik a cég régi jó hírneve. Gyártótelepe és kocsikraktár: Budapest, IX., Soroksári-út sark és Vágóhid-utca 2.

BIRTOKOK keresek megvételre, 800-1200 hold, jó minőségű gazdaság, saját kezelés alatt, rendes épületekkel és szép őrillakkal, parkban, készpénzfizetés ellenében.

Beyer Károly, Budapest, V., Báthory-utca 5.

TELEFON 12-85.

Élőkerítés.

Gledischia élősvévény.

Bármily talajban gyorsan fejlődik, sűrű nagy tövével ember és bármely állatnak ellenálló, kitart 70-80 évig, nevelhető olyan sűrűn, hogy apró cserje, malax stb. sem mehet át, ez a legalkalmasabb áthatlan örökös kerítés. Ezor darab ára 12 korona, ötven méter kerítéshez elég. A csemoték jöges pénzében töltöttek és így egész május végéig sikerrel ültethetők. Nyomatott ültető és kezelési képes utasítás minden rendeléshez adatik. A kinek élőkerítés nem felel meg, szállíthatók a legelőkeltebb gyártmányú, cicsón, 100, 150 és 200 centiméter széleset.

Szőlőlugas

minden háznak legszebb dísz, egy gyűjtemény 8 fajtából 20 ft. Egy-egy 2-300 forint terem.

Szőlőoltványok

táblás ültetők és hiányok pótlására 60 legkiválóbb bor-és csemege-faj, szigorúan válogatott, tökéletes forradású és fajtiszta, diu gyökörü példányok.

DELAWARE

Ehez nem kell semmi tudomány, azért is ellensége sok tudományos szőlő-intőző, Sima vessző, minden szőlő megfakad, oltani, pormentezni nem kell. De csak az a legnemesebb faj, melyből én 18 év alatt 40 holdat ültettem. 30-35 hektár terem holdanként, bora édes, erős. Bőve leírás természetnek rajzával és mindenről **képes árjegyzéket** tanulságos tartalommal s mindenhez teljes tájékoztatással **ingylen és bérmentve.** — Cím:

Nagy Gábor szőlőnagy-birtokos Nagykágya.

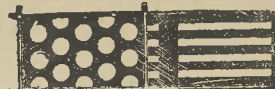

Stahel és Lenner

Trieur- és lemez-
lyukasztó-gyár
BUDAPEST.

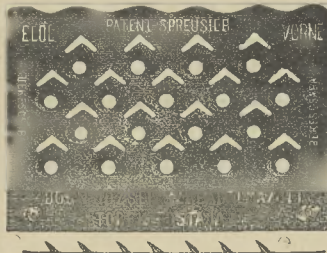
Ajánljuk trieurjeinket
és osztályozó gépeinket
gabona és hüvelyesek
tisztítására és osztályozására.

Tőrekrosták és minden
fajta lemezrosta gőz-
cséplő gépek számára. * * *

DORN JÓZSEF-féle szab. tőrekrosta

mindennemű cséplőgéphez, pótszalmarázóhoz, alsó tisztító szerkezethez.
Körülbelül 10.000 darab forgalomban.

1905. augusztus hóban
M. gr. Wenckheim csorvási
uradalmában 500 kereszt
búza cséplésnél 247 kg. sze-
met takarított meg a fa-
rostával szemben, amit a Bé-
kés megyei Gazdasági Egy-
let igazol. Bel- és külföldi
gyárosoknak szállított. Szab.
ad. tőrekrostáért teljes
felelősséget vállaltok. Haj-
landó vagyok ezen rostát
bármely cséplőgéphez 14 na-
pi próbára küldeni és viz-
szafogadni, ha nem jobb és
tartósabb, mint bármely
másfajta tőrekrosta. Aján-
tom új tányéros réspapá-
gólmat mindentéle nagy-
ságban, legolcsóbb árak mellett, czukorrépafejet és bármilyen levellé vegyes
repát kifogástalanul vág. Használt cséplőgarnitúrákat állandóan veszek és
eladok jóállás mellett. — Arlappal, bővebb felvilágosítással szolgál:
DORN JÓZSEF gépműhely-tulajdonos Békés-Csabán.

ságban, legolcsóbb árak mellett, czukorrépafejet és bármilyen levellé vegyes
repát kifogástalanul vág. Használt cséplőgarnitúrákat állandóan veszek és
eladok jóállás mellett. — Arlappal, bővebb felvilágosítással szolgál:

DORN JÓZSEF gépműhely-tulajdonos Békés-Csabán.

Hirdetmény.

Herzfelder Manó hazai fésűs
juhászatából

tenyészkosok

vannak eladók. Venni szándékozók kocsii
miatt forduljanak

Herzfelder Manó

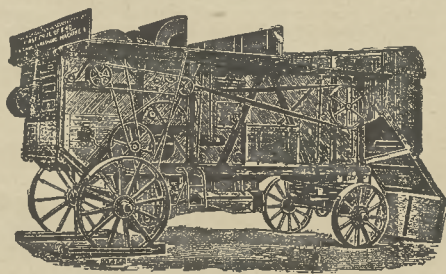
gazdasági tisztartóságához, vasut és posta

Pusztapó.

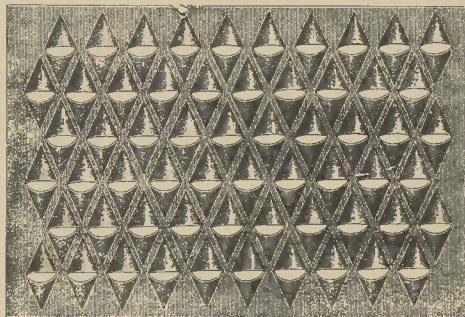
Aki — eddig **kihasználatlan** — mely fekvésű föl-
dekét **hasznalhajtóvá** kíván tenni, aki aránylag **kis**
költséggel és csekély fáradsággal nagy jövedelmet
akar produkálni, aki a szegény nép jóléte érde-
kében a kosárfonó háziiparnak vidékén is lendü-
letet óhajt adni, ültessen az **nemes kosár fűzet**, mely-
ből dugványokkal, fajokban gazdag telepről, **jutá-
nyos áron** és szívesen szolgál **IRMA nemes fűz-
telep** kezelésége **Galgócz** (Nyitra megye). — Egy-
üttal kész — **bármikor és bármennyi** — prima kosár-
vesszőt — hántott állapotban — a **legmagasabb**
áron megvenni.

GRAEPEL HUGÓ GÉPGYÁROS

Budapest, V., Váci-ut 40-46. sz.

Ajánlja: eredeti Marshall-féle gőzloko-
mobiljait, saját gyártmányu leg-
ujabb cséplőgépeit, szabadalm. kombinált
gabona- és lóhere-cséplőgépeit.

Graepel-féle szab. tőrekrosta.

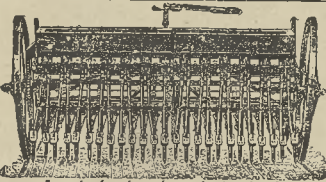
Eddig körülbelül 10.000 darabot szállítottam.

Legjobb sikerrel kipróbálva!

Ezen rosta bármely cséplőnél megfelel. Nagy mag-
megtakarítás. A legrövidebb idő alatt magától ki-
fizetődik. Felülmúl minden más tőrekrostát.

PROPPER SAMU

MEZŐGAZDASÁGI GÉPRAKTÁRA
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 52.

Ajánlja mérsékelt árakon a jelen időnyre SACK RUDOLF elismert kútnő gyártmányait, aczéleket, vashoránait, könnyű és szilárd sorvetőgépeit,

szecskaavogó- és répaavogó-gépeit kézi, járgány- és gőzhajtásra.
Elsőrendű biztonsági járgányait.
„WESTFALIA“ műtrágyaszóró-gépeit, takarmánypároló-készülékeit
a jelenkor legjobb szerkezetű és minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.
Mindenről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,
Alakult 1900. **Biztosítéki alap:** Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával: 1,870,340.— kor.
Tartalékok: 764,780.16 — kor.

Osszesen: 2,735,104.16 kor.
1901. évi fölösleg 90,349.— kor. 1904. évi fölösleg 72,498.23 kor.
1902. „ „ 59,782.26 „ 1905. „ 61,730.80 „
1903. „ „ 103,231.73 „ 1906. „ 39,243.85 „
**Biztosítások elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyaszi-
tén az ember életére, különféle módokat szerint.**
Az üzlet-eredményben a biztosított tagok diárányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.
Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904 és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—3%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak kék 5—10 övre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.
Biztosítási ajánlatok bonyolíthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavázon-, len- és jutaáru-gyár Pószonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövö- gyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:
Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, n. m.
lisztes, korpa- és gabona-ZSÁKOKAT
lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vízmen- tes ponyvákát gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repce- ponyvákát, nyers és ruggyantáztott kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.
Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Legjobb tejtörlő a BALTIK

Baltik Separator

nemcsak azért arat nagy sikereket és részesül mindenütt elismerésben, mert a legjobb, legegyszerűbb és legmodernebb tejtörlő, hanem azért, mert a szerkezet egyszerűsége a BALTIK kezelé- sét még egy gyermeknek is lehetővé teszi. Miután az egész szerkezet el van zárva, sze- rencsétlenségek eleje vétoitett és a géprészek sem romlásnak, sem piszkolódásnak nincsenek kitéve.
Kérje árjegyzőnket, valamint a modern késziseparátorokról írt birátunkat.

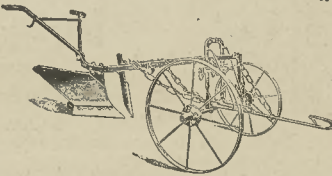
A BALTIK RADIATOR
készíti a legjobb és legtisztább vaját. Szelezációs találmány.

Baltik Separator Részvénytársaság
magyarországi vezérképiselete
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 8. szám.
Szállítunk teljes tejgazdasági berendezéseket

ACZÉL EKÉK

Ajánlom a legjobban bevált szerkezetű, teljesen aczélfanyagból páncél aczélkormányokkal tégelyaczéllből készült ekefejjel **EGYES EGYETEMES ÉS TÖBBVASU EKÉIMET**, valamint talajmivelő eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

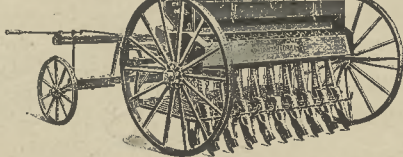
BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyára.
Magyarországi vezérképiselel: **Szücs Zsigmond**
BUDAPEST, VI. kerület, Nagymező-utca 68. szám.

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az

„UNICUM DRILL“

vetőgépek iránt gazdatársainál. Ezen vetőgép az egyedüli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a traktorom sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26.000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközönség rendelkezésére.

MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.
Magyarországi vezérképiselel:
Szücs Zsigmond.
Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Gőzekéket
gőz-utihengereket és gőz-utimozdonyokat
legelőkelesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállítanak

JOHN FOWLER & Co.
BUDAPEST—KELENFÖLD, vasút-állomás-
szomszédságban

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.
TELEFON: 42—50.

!!TRÁGYÁZÁS!!

A műtrágyák okszerű alkalmazása
Irtá: Czernháty Sándor gazd. ak. tanár. Ára 2 kor.

A szőlő trágyázása.
Irtá: Ordódy Lajos. Ára 3 kor.

Megrendelhető az **EGGENBERGER**-féle könyvkereskedésben
Budapest, IV., Kecskeméti-utca 3. szám.

ÚRL REZSŐ
sertésbizományos
Budapest, VIII.,
Börkocsis-utca 12.
Telefon: 97—05.

Sertések sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít.

Figyeljünk e védjegyre és óvakodjunk utánzatoktól.

HOMOK KINCSET REJT!

Jutalmazó mellékipar gazdák számára!
Kézi üzem! Kis befektetési tőke!

Homoktéglagyártó-gépek,
ugyszintén mindenféle eszközöket és festőköket,
**czement-födélcserepek, czement-padló-
lapok, czementcsövek, itató-vályuk, stb.**
gyártásához szállít a

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.
Markranstädt bei Leipzig. Különlegességi géppár.

A mi gépeink és eszközeink évek óta vannak használatban saját cement-
áru-gyárunkban és rationalis munkákban bármikor megtekinthetők vásárlás
kényszer nélkül. **Levelezés minden nyelven.**
A homok megvizsgálása, próbasajtolás és minták ingyen.

Kívánatra ingyen küldjük a 84-ik számú árjegyzéket

DRÖSSLER KÁROLY cs. és kir. szabad.
gazdasági géppár

Budapest, VI. ker., Váci-körút 59. szám. Gyár: POZSONY.

**Magánjárókat, gőzmoz-
gonyokat, cséplőgépeket**
ugy gőzmozgonyhoz, mint benzinlokomobilokhoz,
**szalmakazalozókat, gőz-
ekéket, vetőgépeket, bur-
gonya-kiemelőgépeket** és
mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legelőkelesebb és szilárd
szerkezettel, kedvező árak és ácsati feltételek mellett.
Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek.
Képviselőik jutányos feltételek mellett felvétetnek.

Mc CORMICK
Harvesting Machine Company csikágói aratógéppár.
Magyarországi igazgatósága és főraktára:
Budapest, V., Alkotmány-u. 12.
KNECHT I. E. igazgató.

„Daisy” marekrakó aratógép.

Speziálítások:
Kévekötőaratógépek
Marokrakóaratógép
Fűkaszalógépek
Aczél-szénagyűjtőgépek
Széna-forgatógép

Benzinmótorok
takarmánykamra számára és cséplőgép-
hajtásra.

McCormick tárcsásborona.

McCormick kévekötő-aratógépe.

„New 4” fűkaszalógép.

Speziálítások:
„Senior” tengeri ültetőgép
(autom. négyzetbe ültet.)
Tengeri-kévekötőaratógép
„Ohio” tengeriszár-téppög
(egyszeresmind szeszkavágó.)
Tengeri-morzsológép (erőhajtásra.)

Tárcsásborona
(tarlóbántásra és lazításra.)
Aczél-lókapa (tengeri, burgonya,
számára)
Rugófogas boronák

„Senior” tengeriültetőgép.

„McCormick” a világ legnagyobb és legrégebbi géppára.
„McCormick” a jelenkor legjobb és legmegbízhatóbb aratógépe.
„McCormick” 1907. évi modelljein ismét lényeges javítások vannak.
„McCormick” aratógépei európai viszonyoknak megfelelően
tényleg külön készülnek.

Budapesten állandó gépkiállítás!